



www.musavat.com

# MUSAVAT

Xəbər

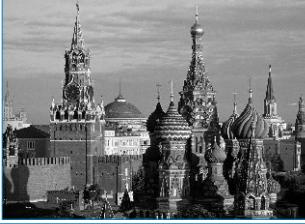
Növbəti  
iqtidar-müxalifət  
görüşünün  
vaxtı məlum  
oldu

yazısı səh.6-da

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 13 may 2015-ci il Çərşənbə № 102 (6130) Qiyməti 40 qəpik

## Gündəm

### Kremlə Bakıya növbəti Qarabağ şantajı



Separatçı bölgədəki 3 may "seçkiləri" Rusiyanın ərazi bütövlüyümüzə qarşı ikili münasibətini üzə çıxarıb; bu yanaşma müharibə variantında Moskvanın özünü necə aparacağı məsələsini təzədən aktuallaşdırır

yazısı səh.11-də

### Musavatdan çıxarılan şəxslər partiyayı məhkəmə ilə hədələdilər

yazısı səh.5-də

### Konstitusiyaya Məhkəməsi dollar krediti ilə bağlı qərarı yubadır

yazısı səh.10-da

### "Qaz savaşı": əsas rəqabət ABŞ və Rusiya arasındadır

yazısı səh.9-da

### Məhkəmə medianews.az-a qarşı iddianı rədd etdi

yazısı səh.4-də

### Həbsdəki jurnalistlərin şikayəti təmin olunmadı

yazısı səh.2-də

### İcra başçısının oğlu məhkəmə zalında həbs edildi

yazısı səh.4-də

### Tanınmış diplomatın qardaşı oğlu faciəli şəkildə öldü

yazısı səh.4-də

### Bulvarda qiymətlər yay gəlməmiş qalxıb

yazısı səh.10-da

### Azərbaycan-Türkiyə birgə təlimləri başladı

yazısı səh.11-də

### OPEK-dən neftlə bağlı bədbin proqnoz

yazısı səh.15-də

### Azərbaycanda yalançı imamlar və realıq...

yazısı səh.13-də

## Avropa Oyunlarından sonra kimlər gedəcək - ilkin siyahı

# İQTİDARIN "TALANA SON"

## PLANI - ŞOK TƏFƏRRÜATLAR

İqtidar prosesi Avropa Oyunlarından sonraya saxlamaq niyyətində olub, amma üzə çıxan faktlar, büdcənin zəiflədiyi bir vaxtda bəzilərinin dövlətin puluna xor baxmaları prezidenti qəti qərarlar verməyə vadar edib; siyahıda kimlərin adı var?

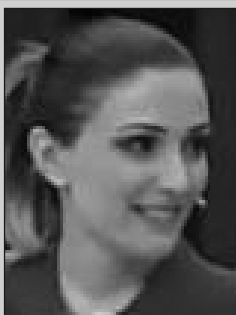


yazısı səh.8-də

## Azərbaycan global güclərin çarpaz təzyiqi altında

Rəsmi Bakı üçün kritik həftə; bu ay hakimiyyətin həm Rusiya, həm də ABŞ-la münasibətləri növbəti və sərt sınaqdan keçməlidir; Patruşevlə Malinovskinin Bakı səfərləri arasında hansı əlaqə var?

yazısı səh.9-da



Türkiyədə şouda maşın qazanan aparıcı AzTV-dən qovulur

yazısı səh.13-də



Bayraq Meydanı İdarəsinin keçmiş rəisi həbs edildi

Rəşad Məmmədov

yazısı səh.7-də



Ekspertdən yeni parlamentin tərkibi ilə bağlı maraqlı proqnoz

Natiq Miri

yazısı səh.6-da

13 may 2015





## Lavrov Kerriyə pomidor bağışladı

Rusiya xarici işlər naziri Sergey Lavrovun ABŞ Dövlət katibi Con Kerri ilə Soçidə görüşü baş tutub. Rusiya KİV-i xəbər verir ki, yarım saat çəkən görüşdən sonra "Vətən" mehmanxanasında nahar edən iki dövlət rəsmisi müzakirə edilən məsələlərlə bağlı şərh verməkdən imtina ediblər.

Nahar zamanı diqqət çəkən maraqlı məqam isə Lavrovun Con Kerriyə Krasnodar pomidor və kartofu, həmçinin Qələbənin simvolunu özündə əks etdirən köynək hədiyyə etməsi olub.

## DQİDK qeydiyyatdan keçən dini icmalara şəhadətnamə verdi



Mübariz Qurbanlı

Mayın 12-də Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsində (DQİDK) qeydiyyatdan keçmiş bir qrup dini icmaya şəhadətnamələr təqdim edilib. Toplantıda Dövlət Komitəsinin rəhbərliyi, şöbə müdirləri və yeni qeydiyyatdan keçmiş dini icmaların sədrleri iştirak ediblər.

Yeni qeydiyyatdan keçmiş dini icmaların sədrlərinə müvafiq tövsiyələr verən komitə sədri Mübariz Qurbanlı onların yerlərdə axund və imamlarla, eləcə də QMİ-nin nümayəndələri ilə qarşılıqlı əməkdaşlıq və fəaliyyətinin zəruriliyini vurğulayıb.

Eyni zamanda M.Qurbanlı dini icma sədrlərinə rəhbərlik etdikləri icmaların milli-mənəvi dəyərlərimizin təbliği və radikalizmə qarşı mübarizə istiqamətində fəaliyyət göstərmələrini, ümumillili maraqlardan çıxış etmələrini tövsiyə edib.

Dini icma sədrleri çıxış edərək dini sahəyə göstərdiyi diqqət və qayğıya görə prezident İlham Əliyevə təşəkkürlərini bildirdilər.

Sonda qeydiyyatla bağlı şəhadətnamələr dini icma sədrlərinə təqdim olunub.

## BDU-nun bəzi tələbələrini imtahan vaxtı dəyişdirildi

"Bakı - 2015" Avropa Oyunlarına Bakı Dövlət Universitetindən qoşulan tələbələr qonaqların qəbul olunması, idman sahəsində iş görülməsi, media üzvlərinə və fəxri qonaqlara kömək göstərilməsi kimi 250 müxtəlif vəzifəni yerinə yetirəcəklər.

BDU-nun mətbuat və informasiya şöbəsinə istinadən bildirir ki, könüllülərin oyunlarla bağlı hazırlıq dərsləri, məşqləri və digər tədbirləri bu il may ayına çəkilmiş yay imtahan sessiyası ilə üst-üstə düşdüyündən onlar üçün imtahan iyun ayında keçiriləcək.

Yuxarıda qeyd edilmiş səbəblərdən imtahanlara yaxşı hazırlaşma bilməyən və imtahanda iştirak edə bilməyən könüllülər ərizə ilə müraciət edərək iyun ayında onlar üçün imtahan təşkil olunmasını xahiş ediblər.

Qeyd edək ki, belə ərizə ilə müraciət etmək hər bir tələbənin şəxsi işidir, yeni tələbə imtahanlarda iştirak edə də bilər və bu hüquq BDU-nun 20000 tələbəsindən yalnız könüllülərə şamil edilir.

## "Elm" tədris mərkəzi

### MAGIC LANGUAGES

- Ali məktəblər xarici dillər
- kompyuter kursları
- Magistratura - dövlət qulluğu - məntiq
- 1.C. mühasibat - anbar - bank işi
- Məktəbə qədər həftədə 5 dəfə
- Sürücülük kursları (1 aya 100 AZN)

Ünvan: 1. «Neftçilər» metrosu 40 mert. R.Rüstəmov-44

Tel./Faks: (012) 421-10-46; 408-44-43;

Mob: (055) 660-60-95; (050)203-55-95

Ünvan: 2. «İnşaatçılar» metrosu 60 metr. «İran» klinikasının yanı

Tel./Faks: (012) 434-88-28; 408-44-74;

Mob: (055) 660-07-05

# Mərkəzi Bank yeni qaydalarla işləyəcək

Azərbaycan Mərkəzi Bankının kapital ehtiyatları ilə bağlı qaydaları dəyişdirilir, yeni öhdəliklər müəyyən edilir.

Milli Məclisdən APA-ya verilən məlumata görə, bununla bağlı "Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankı haqqında" Qanuna əlavə və dəyişikliklər təklif olunur.

Qanunun 10.3-cü maddəsinə edilən dəyişikliyə əsasən, Mərkəzi Bankın kapital ehtiyatları artıq tədaviyə buraxılmış nağd milli valyutanın 15%-i miqdarında müəyyən edilməyəcək. Əvəzində onun nizamnamə kapitalından az olmamaq şərti ilə hesabat ilinin mənfəətindən ayırmalar hesabına formalaşdırılacaq.

Bundan başqa, qanuna bu 13.2-ci maddə əlavə edilir: "Xarici valyutada və qızıl olan aktiv və passivlərin yenidən qiymətləndirilməsi nəticəsində ilin sonuna yaranan zərərin ödənilməsi Mərkəzi Bankın kapital ehtiyatları hesabına təmin olunur".

Eyni zamanda 14.2-ci maddəyə edilən dəyişikliyə əsasən Mərkəzi Bankın fəaliyyəti nəticəsində yaranmış kapital çatışmazlığı bir maliyyə ili təxirə salınmaqla dövlətin buraxdığı qiymətli kağızlar hesabına ödəniləcək.

Layihə Milli Məclisin plenar iclasına tövsiyə olunub və mayın 15-də müzakirəyə çıxarılacaq.



Yeni zamanda 14.2-ci maddəyə edilən dəyişikliyə əsasən Mərkəzi Bankın fəaliyyəti nəticəsində yaranmış kapital çatışmazlığı bir maliyyə ili təxirə salınmaqla dövlətin buraxdığı qiymətli kağızlar hesabına ödəniləcək.

Layihə Milli Məclisin plenar iclasına tövsiyə olunub və mayın 15-də müzakirəyə çıxarılacaq.

## Rauf Mirqədirovun apelyasiya şikayəti təmin edilmədi

Mayın 12-də Bakı Apelyasiya Məhkəməsi jurnalista Rauf Mirqədirovun həbs müddətinin 4 ay uzadılmasından verdiyi şikayəti təmin etməyib. Bu barədə "Turan" a vəkil Fuad Ağayev bildirib. Vəkil məhkəmənin qərarını qanunsuz adlandırıb. Mirqədirov özü məhkəmədə çıxış edərkən təqsirsiz olduğunu bildirib və bəraət tələb edib.

F.Ağayev Mirqədirovun səhətində problemlər olduğunu qeyd edib.

Xatırladaq ki, Mirqədirov 2014-cü il aprelin 19-da Türkiyədən deportasiya edildikdən dərhal sonra Bakıda saxlanılıb. Ona qarşı Ermənistanın xeyrinə casusluq şəklində dövlətə xəyanət ittihamı irəli sürülüb.

## Xədicə İsmayıl Ali Məhkəməyə kasasiya şikayəti verdi

Mayın 12-də Bakı Apelyasiya Məhkəməsinə həbsdə olan jurnalist Xədicə İsmayıl barəsində olan məhkəmə qərarından verilən şikayətə baxılıb. Virtualaz.org saytının əldə etdiyi xəbəre görə, prosesdə X. İsmayılın vəkili Yalçın İmanov çıxış edərək, məhkəmənin ilkin baxış iclasının qərarından Ali Məhkəməyə kasasiya şikayəti verdiklərini deyib. Bu səbəbdən məhkəmə prosesi qeyri-müəyyən vaxta qədər təxirə salınıb.

Xatırladaq ki, ilkin baxış iclası zamanı müdafiə tərəfi məhkəmənin qismən istintaqla aparılması barədə vəsatət verib. Lakin məhkəmə vəsatəti təmin etməyib.

Qeyd edək ki, Elman Həsənov (Türkoğlu) X. İsmayılın facebook sosial şəbəkəsində onun şəraf və ləyaqətini alçaltdığını və böhtan xarakterli məlumat yaymasını əsas gətirərək, Binəqədi Rayon Məhkəməsinə müraciət edib. Binəqədi Rayon Məhkəməsi isə X. İsmayılın 2500 manat cərimələnməsi barədə qərar çıxarıb.

X. İsmayılın vəkili həmin qərardan apelyasiya şikayəti veriblər.

## Daha bir doğuş faciəsi: gənc qadın öldü

Salyanda ana doğuş zamanı dünyasını dəyişib. Virtualaz.org saytının Şirvan bürosunun müxbiri xəbər verir ki, Neftçilər rayon sakini, 1981-ci il təvəllüdü Səidə Oqtay qızı Məlikova Salyan Rayon Mərkəzi Xəstəxanasının doğum şöbəsində dünyasını dəyişib. Qadın doğuşdan sonra aparılan əməliyyat zamanı keçinib.

Doğulan uşaq isə sağlamdır. 34 yaşlı Səidə Məlikova iki azyaşlı uşaq anası olub.

Faktla bağlı Salyan Rayon Prokurorluğunda araşdırmalara başlanılıb.

## Bakıda gizli quş əti sexi aşkarlandı

Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi yanında Dövlət Baytarlıq Nəzarəti Xidmətinin Bakı Şəhər Baytarlıq İdarəsi keçirdiyi reyid zamanı Sabunçu rayonu Ramana sovxozu ərazisində yerləşən Vüsal Vahid oğlu Abdullayevə məxsus həyətdə quş əti hissələrinin çəşidlənmə sexi aşkar edilib.

Xidmətdən verilən məlumata görə, aparılan araşdırma zamanı obyektin qeyri-qanuni fəaliyyət göstərdiyi və quş ətinin çəşidlənərək emal olunduğu müəyyən olunub. Araşdırma zamanı sexin qeydiyyatı və emal edilən quş ətinin mənsəyinə dair heç bir sənəd təqdim edilməyib.

Reyd zamanı həyətdə olan soyuducuda təqribən 1 tona yaxın quş əti və 4 tona yaxın etdən ayrılmış quş sümükləri (40-50 kisa) aşkar edilib. Qanunvericiliyə uyğun olaraq sexin fəaliyyəti dayandırılıb.



## Ayaz Mütəllibov 77-də...

"Ad günümü bir qədəh şərabla keçirdim"

Azərbaycanın sabiq prezidenti Ayaz Mütəllibov dünən 77 yaşını qeyd edib.

A.Mütəllibov virtualaz.org saytının müxbiri ilə söhbətində deyib ki, o, ad günlərini ənənəyə uyğun olaraq məhdud ailə çərçivəsində qeyd etməyə üstünlük verir.

"Ad günümü oğlumla, gəlinlərimlə, nəvələrimlə bir yerdə qeyd etdik. Spirtli içkiyə qətiyyətlə meylli deyiləm. Lakin bu gün bir qədəh qırmızı şərabı özümə rəva gördüm" - deyə sabiq prezident bildirib.

A.Mütəllibov onu da deyib ki, nə 1992-1993-cü illərdə prezident olarkən bir yerdə çalışdığı şəxslərdən, nə də hazırda siyasi fəaliyyətlə məşğul olanlardan heç kim onu doğum günü münasibətilə təbrik etməyib: "Lakin buna görə heç kəsədən inciyib küsmürəm. Bunun əvəzində ad günüm ərəfəsində daha böyük hədiyyə almışam. Qız nəvəmin övladı, mənimsə nəticə doğulub. Mən indi ulu babayam. Oğlan uşağına hələ ad qoymamışıq. Amma o, mənim üçün ən böyük ad günümü hədiyyəsidir" - deyə sabiq prezident bildirib.

## İsmayılıda və Ağsuda zəlzələ

İsmayılı rayonunda zəlzələ olub. Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası (AMEA) nəzdində Respublika Seysmoloji Xidmət Mərkəzindən (RSXM) "Trend"ə bildiriblər ki, ilkin məlumatlara əsasən, mayın 12-də yerli vaxtla saat 15:53-də İsmayılıda zəlzələ qeydə alınıb.

Episentri yerin 8 km dərinliyində olan zəlzələnin maqnitudası 3,3 təşkil edib. Zəlzələ hiss olunmayıb.

Mayın 12-də günün ikinci zəlzələsi Ağsuda qeydə alınıb. Təkanlar yerli vaxtla saat 15:52-də Pirquludan 14 km cənub-qərbdə, Ağsu rayonu ərazisində baş verib.

Maqnitudası 3.4, dərinliyi 8 km olan bu zəlzələ də hiss olunmayıb.

## Bassağlı

Azər Ayxan, Xaliq İsayev, Yaşar Xəlilov Teymur və Zeynal İmanov qardaşlarına ataları

Ağaşərif İmanovun vəfatından kədərləndiklərini bildirir, dərin hüznə başsağlığı verirlər.





**Yazarımız  
Tofiq  
Yaqubluya  
Azadlıq!**

# Günün içindən

Türkiyənin G-20-yə rəhbərlik etməsini qarşıda ölkənin böyük qələbəsi kimi dəyərləndirən dövlətimizin başçısı Azərbaycanın buna çox se-

Dövlət başçısı ölkəmizin bu mötəbər görüşə hazırlaşdığını və bununla bağlı bu gün Bakıda xüsusi toplantının keçirilməsinin önəmini də vurğula-

## Milli Şuranın mitinqinə icazə verildi

Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti (BŞİH) Demokratik Qüvvələrin Milli Şurasının mitinq keçirilməsi ilə bağlı məktubunu müsbət cavablandırır.

Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin mətbuat xidmətindən APA-ya daxil olan məlumata görə, meriya "Sərbəst toplaşmaq azadlığı haqqında" Qanunun müddəalarına riayət olunmaqla 16 may 2015-ci il tarixdə saat 15:00-dan 17:00-dək Bakı şəhəri, Yasamal rayonu, M.Seyidov küçəsi, 3155-ci məhəllədə yerləşən Yasamal Rayon İdman-Sağlamlıq Kompleksinin stadionunda (keçmiş "Məhsul" stadionu) mitinqin keçirilməsinə razılıq verib.

Toplantı təşkilatçılarından xahiş olunub ki, "Sərbəst toplaşmaq azadlığı haqqında" Qanuna əsasən, ayrı-seçkiliyə, ədavətə və ya zorakılığa çağırışlarla müşayiət olunan, milli, irqi və ya dini ədavəti təbliğ edən və təhqiredici şüarlardan istifadə olunmasına ciddi nəzarət etsinlər.

Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti gələcəkdə planlaşdırılan mitinglərin şənbə günlərinə təyin olunmasını məqsəduyğun hesab edib.



## Rus generalı Bakını seyrə çıxdı

Rusiya Federasiyası Təhlükəsizlik Şurasının katibi, ordu generalı Nikolay Patruşevin başçılıq etdiyi nümayəndə heyəti mayın 12-də Fəxri xiyabani ziyarət edib.

ANS PRESS-in məlumatına görə, nümayəndə heyəti Heydər Əliyevin xatirəsinə ehtiramla anıb, məzarı önünə əklil qoyub.

Sonra nümayəndə heyətinin üzvləri Şəhidlər xiyabanına gedərək Azərbaycanın müstəqilliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda canlarından keçmiş qəhrəman Vətən övladlarının xatirəsinə anıb, məzarları üzərinə güllər, "Əbədi məşəl" abidəsinin qarşısına əklil qoyublar.

Buradan qonaqlar Bakının mənzərəsini seyr ediblər. Daha sonra iki dəfə Sovet İttifaqı Qəhrəmanı, general-mayor Həzi Aslanovun abidəsi ziyarət olunub, məzar önünə əklil qoyulub.

# Prezident Türkiyədən gələn

# nümayəndə heyətini qəbul edib

Prezident İlham Əliyev mayın 12-də Türkiyənin baş nazirinin müavini Əli Babacanın başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib.

ANS PRESS-in məlumatına görə, Türkiyənin G-20-yə rəhbərliyə seçildiyini və bu mötəbər təşkilatın bütün tədbirlərinə ev sahibliyi edəcəyini vurğulayan baş nazirin müavini Əli Babacan Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevə həmin tədbirlərdə iştirak etmək üçün dəvətini bir daha diqqətə çatdırıb.

Əli Babacan qarşıda Azərbaycanın G-20-nin toplantılarında Türkiyə ilə bərabər olmasının xüsusi önəm daşdığını deyib. Birinci Avropa Oyunlarına Bakının ev sahibliyi etməsinin əhəmiyyətinə toxunan Əli Babacan yarışların yüksək səviyyədə keçiriləcəyinə əminliyini ifadə edib.



vindiyni deyib. Prezident İlham Əliyev bunu həm də dünyanın apancı dövlətləri tərəfindən Türkiyənin roluna göstərilən yüksək münasibətin ifadəsi kimi qiymətləndirib.

Azərbaycanı G-20-yə dəvət etdiyinə görə Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan bir daha minnətdarlığını ifadə edən prezident İlham Əliyev bunun dostluğumuzun və qarşılıqlı əməkdaşlığımızın bariz nümunəsi, Türkiyə-Azərbaycan birliyini dünyaya nümayiş etdirən başlıca amil olduğunu deyib.

layıb. Prezident İlham Əliyev bu yaxınlarda Çanaqqala zəfərinin 100 illiyi münasibətilə keçirilən tədbirlərin yüksək səviyyədə təşkil olunmasının və mərasimlərdə dünyanın bir çox ölkələrinin dövlət və hökumət başçılarının iştirak etməsinin əhəmiyyətini məmnunluqla qeyd edib.

Görüşdə ölkələrimiz arasında dostluq və qarşılıq münasibətlərinin bütün sahələrdə uğurla inkişaf etdiyi bildirilib və bu əlaqələrin bundan sonra da genişləndiriləcəyinə əminlik ifadə olunub.

# "Azərbaycanlılar Ukrayna uğrunda vuruşmağa hazırdır"

Kırım tatarlarının lideri Mustafa Cəmilov Ukraynada xarici ölkə vətəndaşlarının hərbi əməliyyatlara cəlb olunması ilə bağlı qanunu dəstəkləyib. Modern.az xəbər verir ki, Ukraynanın "112 Ukrayna" telekanalına müsahibəsi zamanı Cəmilov bir çox xalqların, o cümlədən azərbaycanlıların Ukrayna tərəfində vuruşmağa hazır olduğunu deyib:

"Xarici ölkə vətəndaşlarının işğalçılara qarşı vuruşmasına imkan verən qanun layihəsinin müzakirəsi çox önəmlidir. Məsələn, mənə çeçenlər, müraciət ediblər. Özlərini "kadırovçu" adlandıran çeçenlər əslində çeçen xalqının tullantılarıdır. Ona görə əsl çeçenlər deyirlər: "Biz də Ukrayna tərəfində vuruşmaq istəyirik".

Mustafa Cəmilov bu əs-

nada özbək və azərbaycanlıların da adını çəkib: "Mən təxminən 500 nəfərdən ibarət özbək mühaciri tanıyıram ki, buraya gəlib vuruşmaq istəyir. Azərbaycanlılar da var. Diktator rejimlərə qarşı vuruşan çoxlu müxalif insanlar var və onlar Ukrayna uğrunda vuruşmağa hazırdırlar".

Kırım tatarlarının lideri olan Mustafa Cəmilov Rusi-



Mustafa Cəmilov

yanın yarımada ni ilhaq etməsindən sonra Krıma buraxılmır. O, Rusiyanın Ukraynaya qarşı işğalçılıq siyasəti yürütdüyünü bildirən əsas şəxslərdən biridir.

# İrəvandakı yanacaq doldurma məntəqələrində partlayış

İrəvanda iki yanacaq doldurma məntəqəsində partlayış baş verib. Publika.az "1in.am" saytına istinadən xəbər verir ki, partlayışlardan biri Babadjanın və Andranik küçələrinin kəsişməsində yerləşən maye qaz yanacaq doldurma məntəqəsində qeyd alınıb.

Məlumatla görə, məntəqə zaman partlayıb. Partlayışın səbəbi hələlik məlum deyil. İltomobili yanacaq dolduran

doldurma stansiyası "Multi Qrup" şirkətinə məxsusdur.

Daha bir partlayış isə İrəvanın cənub-qərb hissəsindəki maye qaz yanacaq doldurma məntəqəsində baş verib. Polis partlayışlar nəticəsində ölənlər və yaralananın olmadığını bildirib.

# Ağ Evdə xroniki qanqaraçılıq salan araşdırmaçı



Xalid KAZIMLI

Adı çox doğmadır. O addan ölkəmizdə də minlərlə var. Ancaq soyadı yaddır, ölkəsi uzaqdır. Bir də onun peşəsi bizə, bu sətirlərin müəllifinə doğmadır. O, dünya jurnalistlərinin ustası Seymur Mayron Herşdir. Qısaca Seymur Herş.

Cənab Herşin hazırda 78 yaşı var, ancaq 28-38 yaşlı jurnalistlər qədər məhsuldar və cürətlidir. Onun qələmindən çıxan hər bir sətir dünya miqyaslı sensasiya yarada bilər.

Bir neçə gün öncə böyük həmkarımız elə bir məqalə yazıb ki, bu məqalə demək olar ki, dünyanın bütün ölkələrində yayılıb, beynəlxalq sensasiya doğurub və yaranmış ajiotaja görə Ağ Ev açıqlama yaymaq zorunda qalıb.

Seymur Herşin son iddiası "Əl-Qaidə" terror təşkilatının lideri Üsamə bin Ladenin öldürülməsi ilə bağlıdır. Jurnalist iddia edirdi ki, bin Laden əvvəlcədən Pakistan kəşfiyyatının əlində, nəzarətində olub və onu lazım olduğu anda məhv ediblər. Məqsəd Obamanın ikinci müddətə prezident seçilməsinə nail olmaq, onun üçün parlaq piar təşkil etməkdir.

Əslində cənab Herşin toxunduğu bu məsələ, bin Ladenin öldürülməsi xəbəri yayılan gündən gündəmdəydi, müzakirə olunurdu. Bu hadisənin, bin Ladenin qətlinin mübhəmlik həlləsinə bürünməsi, Obamanın böyük bir təntənə ilə, şir öldürmüş qəhrəman kimi xalqa müraciət etməsi, 1 nömrəli terrorçunun nəşinin okeana atılması iddiası və sair və ilaxır xüsusatlar əsl araşdırma mövzusu idi.

Hələ o zaman bir çoxları qeyd edirdi ki, Amerika jurnalistləri bu məsələni belə qoymayacaqlar, mütləq araşdıracaq, həqiqəti ortaya çıxaracaqlar. Bu işin dalına düşəcək şəxslərdən birinin də Seymur Herş olacağı təxmin edilirdi. Göründüyü kimi, jurnalistlik karyerasına başladığı vaxtdan bəri dəfələrlə Ağ Evin, Pentaqonun, Dövlət Departamentinin başını ağrıtmış jurnalist 78 yaşında da edəcəyini edib.

İndi Ağ Ev administrasiyası məşhur jurnalistin yazdığı məqalədəki mülahizələri təkzib etməyə çalışır. Eyni zamanda S.Herş bildirir ki, yazdıqlarının hamısı sənədlərə əsaslanır, yəni havayı söz yazmayıb.

S.Herş öz şöhrətini ABŞ-ın Vyetnamda apardığı müharibədə qazanıb. O zaman o, ölkəsinin Vyetnamda hərbi cinayətlərə yol verdiyini sənədlərlə faş edib. Bundan sonra S.Herş dəfələrlə ABŞ dövlətini və ayrı-ayrı prezidentlərin administrasiyasını ittiham edən yazılar dərc etdirib. ABŞ-ın İrana, Çiliyə qarşı pəstəhalarından yazıb, MKİ-nin muzdlu qatillərini ifşa edib. Lap axırıncı dəfə o, ABŞ hərbiçilərinin İraqdakı "Əbu-Qreyb" həbsxanasında əsirlərlə amansız davranışından bəhs edən material hazırlayaraq dünya miqyaslı qalmaqal yaradıb.

Onu əlbəttə ki, dövlət maraqlarına qarşı olmaqda, ABŞ-ın milli mənafeyini nəzərə almamaqda da ittiham ediblər, ancaq Seymur Herş üçün əsas məsələ həqiqət və ədalətdir. O, dünya hegemonu olan dövlətin - ABŞ-ın ədalətli siyasət yeritməsini, insan haqlarından danışıq-danışa əsirlərə qarşı qəddarlıq etməməsini, işğəncələrə göz yummasını, şərait yaratmamasını istəyir.

Ölkəmizdə bir çoxları, xüsusilə də media sektorunda olanlar Seymur Herşin yaradıcılığını diqqətlə izləyirlər. Bir çoxları umur ki, keşke bizdə də onun kimi jurnalistlər olaydı, onun kimi işləyəydilər.

Ancaq unudulur ki, Seymur Herş kimi böyük və bacarıqlı jurnalist yalnız böyük dövlətlərdə, açıq və demokratik dövlətlərdə yetişə bilər.

Seymur Herş Rusiyada fəaliyyət göstərəydi, Listyev kimi güllələndir, Anna Politkovskaya kimi məhv edilirdi.

O, Türkiyədə olsaydı, Emil Çölaşan və Yılmaz Özdil kimi işlədikləri qəzetlərdən prezidentin, baş nazirin göstərişinə əsasən işdən çıxarılar, sıfırdan başlayan yeni və şöhrətsiz bir qəzetdə güclü iş tapardı.

Seymur Herş Azərbaycanda doğulub işləsəydi, ya Elmar Hüseynov kimi evinin girecəyində güllələndir, ya Avropaya mühacirətə getməyə məcbur olardı, ya özünü zaman-zaman tormozlayaraq, yazdıqlarına senzura qoya-qoya çalışardı, ya adaşı Seymur Həzi kimi heç nə üstündə həbsə düşərdi, ya da başqa bir adaşı Seymur Baycan kimi eyzən qadın-kəşi münasibətlərinin özəlliklərindən bəhs edən yazılar yazardı.

Nə yaxşı ki, dünyada Seymur Herş var, nə yaxşı ki, o, 78 yaşında belə həqiqət axtarışındadır və dünyanı idarə edənləri izahat verməyə məcbur edir.





## Ərdoğanın alternativ paradigması

Azer RƏŞİDOĞLU

**T**ürkiyə parlament seçkilərinə hazırlaşır. Bu seçkilərdə də AKP-nin uğur əldə edəcəyi ehtimal edilir. İllər keçməsinə baxmayaraq, Ərdoğan öz nüfuzunu qoruyub saxlaya bilər. AKP-nin qələbəsi məhz onun adı ilə bağlıdır. Adı ətrafında korrupsiya qalmağının yaşanmasına, xarici və daxili təzyiqlərə baxmayaraq, Ərdoğan siyasi müstəvidə ən bacarıqlı lider kimi öz yerini möhkəmləndirə bilib. Müxalifət onun qədrə xarizmatik bir siyasətçi yetişdirə bilməyib. Bu isə Ərdoğanın şansını artırır.

Ərdoğan təzadlı bir liderdir. Mərhum Ərbakandan sonra Türkiyədə siyasi islamın ən parlaq nümayəndəsi olan Ərdoğanı sevənlərlə yanaşı, ona nifrət edənlər də az deyil.

Ərdoğan Məsud Yılmaz, Tansu Çillər, Süleyman Dəmirəldən fərqli olaraq siyasətə yenilik gətirdi.

İslamçı Ərdoğan çoxları üçün bir simvola çevrildi.

Onun siyasi olimpdə olması bölgədə yaşayan inancılı insanların siyasətə gəlişinə bir stimül verdi. Onun həyat yoldaşının, hicablı bir qadının, daima göz önündə olması isə sekulyar həyat tərzini keçirənlərə bir göz dağı idi. Bu, Qərb dəyərlərinə endirilən ağır zərbə idi.

Ərdoğan nümunəsini təhlil edənlər Azərbaycanda da mötədil İslamın siyasətdə əsas amilə çevrilə biləcəyindən ehtiyat edirlər. Odur ki, Ərdoğanə yönələn nifrətin onun şəxsi keyfiyyətləri ilə əslində bir əlaqəsi yoxdur. Nifrət obyektini Türkiyə prezidentinin İslamı rituallara əməl etməsidir. Bundan Qərb də narahat olur. Vaxtilə hicablı xanımlar dövlət idarələrinə buraxılmayan Türkiyədə indi prezidentin xanımı hər yerdə baş örtüsü ilə görünür. Bu isə Qərb üçün yolverilməzdir. Lakin Ərdoğanə nifrət edənlər yalnız onun inancılı olmasına qıcıqlananlar deyil.

Məsələ ondadır ki, Ərdoğanın hakimiyyətə gəlişi siyasətə tamamilə yeni paradigmalər gətirdi. Ölkə daxilində və diplomatiyasında yürüdülməyən siyasət ənənəvi türk siyasətindən fərqli idi. Türkiyə bölgənin real gücünə çevrilmək və ABŞ-ın forpostu olmaqdan xilas olmağı arzulayır. Bu isə Qərbin maraqlarına ziddir.

AKP-nin uğurunun iqtisadi tərəfləri də mövcuddur. 2002-ci ildən hakimiyyətdə olan AKP bu illər ərzində iqtisadi göstəricilərinə görə bir çox uğurlara imza ata bildi. Dövlətin borcları əsaslı dərəcədə azaldı, iqtisadi sabitlik əldə edildi, ümumdaxili məhsul hər il 8 faizdən çox qalxdı, ölkə Avropanın 16 fərqlənmiş iqtisadiyyatının içərisində yer ala bildi.

Türkiyədə iqtisadi dirçəliş 10 il öncədən başladı. Süqut astanasında olan Türkiyə iqtisadiyyatı BVF-nin köməyi ilə inkişaf etdi. Ankara artıq həmin borclarını da ödəyib. Səhiyyədə, təhsildə aparılan ciddi islahatlar orta və kasıb təbəqənin rəğbətini qazanmağa yardım etdi.

Ərdoğanın sayəsində Türkiyədə hərbi diktatura tendensiyalarına son qoyuldu. 30 ildən artıq davam edən kürd separatçıları ilə silahlı mübarizə danışıqlar masasında davam etdirildi. Bu millətçi kəsimin etirazı ilə qarşılandı. Lakin Ərdoğan kürd problemini həll etmək istiqamətindəki səylərini davam etdirir. Düzdür, buna heç də həmişə nail ola bilmir.

Ərdoğanın islahatları bölgədəki ölkələr üçün mötədil İslamı cazibədar edirdi. Bu model İran üçün də keçərlili sayıla bilərdi. Bəziləri hesab edirlər ki, Ərdoğanın qələbəsi Türkiyənin bölgə lideri olması şansını qaytarır.

Lakin burada bir incə məqam da mövcuddur. Parlament seçkilərində AKP yenə də təkbaşına iqtidar olarsa, bu uğur Ərdoğanı eforiyaya uğrada və rəqiblərini əzməyə vadar edə bilər. Bu isə ölkəni qanlı vətəndaş qarşıdurmasına sürükləmək anlamına gələ bilər. Ərdoğanın alternativ paradigması yeni osmançılıq, yeni turançılıq siyasətidir. Təbii ki, Qərb buna seyrci qala bilməz.

Xarakterindəki sərtliyə baxmayaraq, Ərdoğan Türkiyə üçün bir simvola çevrilib. Çoxları belə hesab edir ki, Türkiyəyə bu mərhələdə ziyalı bir prezident deyil, məhz güclü lider lazımdır. Güclü lideri güclü ölkə anlamında qəbul edənlər də az deyil. Ərdoğan isə bütün mənfi və müsbət cəhətləri ilə birlikdə güclü bir liderdir....

**M**edainews.az saytının təsisçisi Ələsgər Süleymanovun xüsusi ittiham qaydasında məhkəməyə verilməsi barədə xəbər vermişdik. Mayın 12-də Nizami Rayon Məhkəməsində Ramil Həsənovun sədrliyi ilə ilkin hazırlıq iclası keçirildi. Prosesdə şikayətçi Rzaev Qulamirzə Ağamirzə oğlu və müdafiə tərəfinin vəkili Elçin Sadıqov iştirak edirdi.

Hakim məhkəmə heyətinin elan etdikdən sonra iddiaçı Rafiq Rzaevın əmisi oğlu, məhkəmədə onun nümayəndəsi rolunda iştirak edən şikayətçi çıxış etdi. Q.Rzaevın çıxışı zamanı məlum oldu ki, məhkəməyə təqdim edilən şikayət ərizəsi tamamilə qanunsuzdur. Qanunvericiyə görə, ərizə iddiaçı tərəfindən imzalanmalıdır. Eyni zamanda ərizədə iddiaçı özü barəsində məlumat verməlidir. Bu halların heç biri şikayət ərizəsində yox idi. Hətta ərizə R.Rzaev yox, Qulamirzə Rzaev tərəfindən təqdim olunmuşdu.

**Müdafiə tərəfinin vəkili Elçin Sadıqov buna etirazını bildirdi:** "Nümayəndə xüsusi ittiham qaydasında olan şikayəti imzalaya bilməz. Bununla bağlı qüvvəyə minmiş Xətai Rayon Məhkəməsinin qərarı var". Hakim də vəkili dediklərini təsdiq etdi.

Sual doğuran hissələrdən biri də o idi ki, medainews.az-da "Bakıda burmudan əməliyyat olan kişi öldü" başlıqlı məqalə 7 may 2013-cü il tarixində dərc olunub. Şikayət isə 1 il 11 aydan sonra-31 mart 2015-ci ildə edilib. Hakim bunun səbəbini soruşdu. Şikayətçinin cavabı maraqlı oldu. O, iki il müddətində şikayət etmək hüquqlarının olduğunu bildirdi.

**Elçin Sadıqov xüsusi ittiham qaydasında işin icraata götürülməsindən imtina edilməsini xahiş etdi:** "İttihamçının tələbi odur ki, məlumat çıxarılsın. Məlumatın çıxarılmaması "KLV haqqında" Qanunda da yoxdur. İttihamçı deyir ki, internetdə adı yazanda, bu məlumat çıxır. Məlumatın internetdən çıxarılması anlayış belə yoxdur".

**Ramil Həsənov şikayət ərizəsinin qanunvericilikdə göstərilən tələblərin heç birinə cavab vermə-**

# Məhkəmə medianews.az-a qarşı iddianı rədd etdi

İttiham tərəfinin ərizəsinin qanunsuz olduğu üzə çıxdı



**diyini qeyd etdi:** "Xüsusi ittiham qaydasında şikayət verilən zaman ittihamçı doğum tarixi, yaşayış yeri, işi, vəzifəsi, kimin barəsində şikayət etməyi ilə bağlı məlumat verməlidir. Şikayətdə bunlar öz əksini tapmayıb. Məhkəmə iclasında müəyyən olunub ki, şikayət ərizəsini imzalayan şəxs Qulamirzə Rzaevdir. Şikayət edən şəxs, ümumiyyətlə, ərizəni imzalayıb. Qoyulan tələblər aydın deyil. Saytdakı məlumatda nalayiq formada şərəf və ləyaqətin alçaldılması, böhtan atılması halları yoxdur. Məlumatın çıxarılması tələbində cinayət məsuliyyəti yoxdur. Bu tələbə mülkü qaydada baxılmalıdır. 147-ci maddənin aidliyyəti yoxdur. Yazıda hakim peşəkarsızlığı, sərişsizliyi kimi ifadələr olsa, onun işinə xələl gələ bilər. Yalnız bu zaman qeyd etdiyiniz tələblər irəli sürülə bilər".

Sonda məhkəmə hər iki tərəfdən mövqelərini soruşdu.

Elçin Sadıqov xüsusi ittiham qaydasında işin icraata götürülməsi ilə bağlı keçirilən hazırlıq iclasından imtina edilməsini təklif etdi. Vəkil fikirlərini şikayətin heç bir qanunvericilik tələblərinə cavab verməməsi, eləcə də saytdakı məlumatda hakimə böhtan atılmaması ilə əsaslandırdı.

İttiham tərəfinin nümayəndəsi, eyni zamanda şikayətçi olan Q.Rzaev şikayətin məhkəmə baxışına göndərilməsini və əməliyyat

zamanı ölen şəxsin qardaşının ərizəsinin əsas götürülməsini xahiş etdi.

Bundan sonra qərar qəbul etmək üçün məhkəmə müşavirəyə getdi. 10 dəqiqəlik müşavirənin ardından qərar məlum oldu. Hakim Ramil Həsənov ittiham tərəfinin şikayətinin rədd edildiyini elan etdi.

Qeyd edək ki, 17 may 2013-cü il tarixdə ANS və bir çox digər xəbər saytlarında "Bakıda burmudan əməliyyat olan kişi öldü" başlıqlı xəbər dərc olunub. Bu yazıya görə Ələsgər Süleymanov məhkəməyə verilmişdi. Xəbərde deyilir ki, 48 yaşlı Qalib Əsədullayev burmudakı çəpərinin ayrılışına görə 6 ay bundan əvvəl Biləcərindəki Dəmiryol Xəstəxanasında hakim Rafiq Rzaev tərəfindən əməliyyat olunub. Lakin əməliyyat uğursuz keçib və hakim yenidən əməliyyat olunmağı vacib bilib. Təkrar əməliyyat isə 17 aprel tarixində yenidən Dəmiryol Xəstəxanasında olub. Əməliyyatdan sonra xəstədə tez-tez qanaxma baş verib. Xəstə yenidən xəstəxanaya yerləşdirilib və dünyasını dəyişib.

□ Cavanşir ABBASLI

## Tanınmış diplomatın qardaşı oğlu faciəli şəkildə öldü

**A**zərbaycanlı diplomatın ailəsində faciə baş verib. Lent.az-ın anspress-ə istinadən xəbərinə görə, Sankt-Peterburqda yaşayan diplomat, Azərbaycan Respublikasının Rusiya Federasiyasındakı səfir müavini Qüdsi Osmanovun qardaşı oğlu bədbəxt hadisə nəticəsində dünyasını dəyişib.

Diplomatın 13 yaşlı qardaşı oğlu hündürmərtəbəli binanın 12-ci mərtəbəsindən yıxılıb. Hadisə nəticəsində uşaq dünyasını dəyişib. Onu Bakıya gətirərək dəfn ediblər.



Qüdsi Osmanov

can"ın rəhbəri Maqşud Mirzəyev olub.

M.Mirzəyev oğlunun gec və şəraitəz xəstəxanaya çatdırılmasına görə İlham Əsgərinin və sürücüsü Pərvin Fətullayevin cəzalandırılmasını istəyib.

İ.Əsgərinin vəkili Bəylər Məmişov məhkəmədə çıxış edərək Sənan Mirzəyevin atası Maqşud Mirzəyevdən ailə və təqsirləndirilən şəxs adından üzr istəyib. B.Məmişov məhkəmədə banşiq təklif edib.

**Yük avtomobilinin sürücüsü Əhliman Süleymanov isə özünü günahkar bilmədiyini deyib:** "Mən heç bilirməm niyə ittiham olunuram. Getdiyim yerdə maşınla vurdular. Xahiş edirəm, ədalətli qərar çıxarasınız və mənim ailə vəziyyətimi nəzərə alınsınız".

Məlumatla görə, Ə.Süleymanov evlidir və 2 övladı var.

Hakim Ramella Allahverdiyevanın sədrliyi ilə məhkəmə kollegiyası İlham Əsgərinin və Əhliman Süleymanovu həm də 3 il müddətinə sürücülük hüququndan məhrum edib.

Hökm oxunan zaman İ.Əsgərinin anası Rübabə Əsgərova və Ə.Süleymanovun atası Qəhrəman Süleymanov ağlayıb.

Qeyd edək ki, ötən il sentyabrın 27-də Zığ yolunda baş verən qəzada İlham Əsgəri idarə etdiyi maşınla Əhliman Süleymanovun idarə etdiyi yük avtomobilini vurub. İ.Əsgərinin idarə etdiyi maşında olan dostu Sənan Mirzəyev vəfat edib.

# İcra başçısının oğlu məhkəmə zalında həbs edildi

Səbəyelin icra başçısının oğluna 5 il 6 ay həbs cəzası verildi



Asif Əsgərov

**M**ayın 12-də Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində Səbəyelin icra başçısının oğluna hökm oxunub. "Qafqazinfo"nun verdiyi xəbərə görə, icra başçısı Asif Əsgərovun oğlu İlham Əsgərliyə 5 il 6 ay, yük avtomobilinin sürücüsü Əhliman Süleymanova isə 6 il həbs verilib. İlham Əsgərli və Əhliman Süleymanov məhkəmə zalında həbs edilib. İcra başçısının oğlu İlham Əsgərli son sözümdə qarşı tərəfdən üzr istəyib: "Biz Sənanla uşaqlıqdan dost olmuşuq. Maqşud dayı oğlunu itiribse, mən də dostumu itirmişəm.

Baş verənlərə görə üzr istəyirəm. Mən istəmədən bu hadisə oldu. Maqşud dayı, siz isə bilərəkdən məni həbsə göndərsiniz".

Məhkəmə iclasında qarşı tərəflərdən biri də qəzada oğlu Sənanı itirən "McDonalds Azərbay-



**M**üsavət Partiyası Divanının qərarı ilə Suraxanı rayon təşkilatının sədri Rövşən Dəmirli, üzvlər Rəhib Mirələmov, Əli Qasımbəyli partiya nizamnaməsinə və proqramına zidd fəaliyyətlərinə görə Müsavatdan çıxarıldılar. Hər üç şəxs Divanın iclasına dəvət olunmalarına baxmayaraq, iclasa gəlməyiblər. Partiyanın yaydığı rəsmi informasiyada deyilir ki, onların hər üçü nizamnamə tələblərini dəfələrlə kobud surətdə pozduqları üçün partiyadan xaric edilib.

şən Dəmirli və digərləri partiyadan xaric edilmələrini düzgün hesab etməyiblər, nizamnaməyə uyğun olaraq hərəkət etməlidir. "Partiyanın nizamnaməsində məhkəməyə müraciət etmək anlayışı yoxdur.

olan hərəkətlərinə əsasən üzvlükdən çıxarılıb. Belə ki, həmin şəxslər sistemli olaraq davam edən qərarlara tabe olmamaq, partiyanın nüfuzuna qarşı fəaliyyətlərinə görə partiyadan çıxarılıblar. Əgər qay-

**Bir gün soruşa bilərlər...**



**Hüseynbala SƏLİMOV**

**B**urada bayramlar həm də bir nicat günü olur. Qoy, "nicat günü" ifadəsi sizi çəkindirməsin. Bu ölkədə onsuz da çox şey hakimiyyətin mərhəmətinə qalib...

Hər bayram ərəfəsində ilk növbədə yada düşən siyasi məhbuslar olur - bunu etiraf etmək lazımdır. Demirik ki, siyasi məhbuslar o qədər çoxdur ki, onların problemi bütün bayramlara bəş edir. Yox, belə deyil, amma on milyonluq xalq və çox kiçik bir dövlət üçün yetərincədir...

İnsanlar, təbii ki, siyasi motivlərə görə təqib olunanların yaxınları və dostları, hər bayram ərəfəsində xəbər proqramlarını yalnız ona görə izləyirlər ki, görsünlər ki, əfv olacaq, ya olmayacaq? Mayın ilk on günlüyü həmişə olduğu kimi çox təntənəli keçdi. Hakimiyyət mənsublarının ürəklərinin yumşalması üçün əsaslar yetərincə idi. Amma əfv olmadı...

Bəlkə də həm də ona görə olmadı ki, məhbusların bir hissəsi əfv ərəzəsi ilə müraciət etməkdən hələki kateqorik olaraq imtina edir. Onları başa düşmək elə də çətin deyil - insanlar başışlanmalarını deyil, qanuni şəkildə azadlığa buraxılmalarını istəyirlər, çünki onlar özlərini günahsız hesab edirlər... "Hesab edirlər" deyəndə ki, onların böyük əksəriyyətinin günahsız olması nə yerli, nə də ki, əcnəbi ictimai fəallarda elə bir şübhə doğurmur...

Amma nə etmək olar? Bu ölkədə haqqın özünün haqq olduğunu sübut etməsi üçün kim bilir nələrdən keçmək lazım gəlir?...

Təəssür edin, ölkə böyük bir idman bayramı ərəfəsindədir. Deyirlər ki, bu, hamının - bütün cəmiyyətin bayramıdır. Ona görə də düşünmək olardı ki, siyasi məhbusların azad edilməsi üçün bundan düşərli məqam ola bilməz...

Amma təəssüf ki, həmrəy olmaq, "bir nöqtəyə vurmaq" bu ölkədə yalnız idarə olunanların öhdəliyidir. Hakimiyyət isə cəmiyyətə münasibətdə özünü hər hansı bir öhdəliyin daşıyıcısı hesab etmir...

Aydındır ki, əbədi olaraq belə davam edə bilməz. Yox, bu, quru kitab mülahizələri deyil, həyatın özü bunu göstərir. Özü-nüz diqqət edin. Həftə sonu Türkiyənin sabiq prezidenti Kenan Evren vəfat etdi...

Başqa vaxt bu hadisə bəlkə də bir o qədər diqqət çəkməyəcəkdi. Amma indi o, sözün əsl mənasında demək istediklərimiz üçün tutarlı arqumentdir...

K.Evren hərbi idi. Onun hərbi və siyasi fəaliyyəti hamıya məlumdur. Bəli, bu adam Türkiyədə faktiki olaraq repressiyalar aparmışdı... Üstündən az qala 30 il keçəndən sonra siyasət və ictimaiyyət fəalları onun məsuliyyətə cəlb olunmasına nail oldular...

Bu, o qədər də trivial və tez-tez təsadüf olunan hadisə deyil. Bir vaxt Polşada bizə deyirdilər ki, ictimai fəallar hələ də general V.Yaruzelskinin evinin qarşısında aksiya keçirir, onun məsuliyyətə cəlb olunmasını tələb edirlər. Gəl, polyak fəallar heç nəyə nail ola bilmədilər. Qoca general ömrünün ciddi siyasi təpkilər olmadan, sakitcə başa vurdu...

Eyni qayda ilə Çilidə də fəallar general A.Pinoçeti məsuliyyətə cəlb edə bilmədilər. Mən hələ sabiq Misir prezidenti H.Mübarəki demirəm...

Hələ yaxınlığımızdakı Rusiya prezidenti B.Yeltsinin hansı şərtlə istefaya getdiyini yada salmıram. Amma general Evren məsuliyyətə cəlb olunmuşdu və bunu Türkiyənin demokratiyaya sayğı göstərən bütün insanların qələbəsi hesab etmək olar...

Türkiyə generalı da sağlığında özünə bəraət qazandıрмаq üçün çox arqumentlər gətirirdi. Hətta onu da deyirdi ki, o vaxt ölkə böyük vətəndaş müharibəsi ərəfəsində idi - sağçılar və solçular qarşısızalmaz müharibəyə doğru gedirdi...

Amma bu arqumentlər türkiyəli insanlar tərəfindən tutarlı sayılmadı və onlar elə hey general Evrennin o vaxt dediyi məşhur kəlamı onun yadına salırdılar: "bir nəfər sağçılardan, bir nəfər də solçılardan öldürdük..."

Qəzaz, türkiyəli general məsuliyyətə cəlb olundu və hətta onu təmtəraqa dəfn etmək belə məsləhət görülmədi...

Özlüyündə bu hadisə nə göstərir? Göstərir ki, hər yerdə və həmişə olmasa da hər halda hər hərəkətin bir sorğu-sualı olur. Bir gün siyasətçilər etdikləri bütün əməllər üçün izahat verməli olurlar...

Amma bu da hələ hamısı deyil. Əslində general Evren Türkiyədə, general Pinoçetin Çilidə etdiyini etmişdi - faktiki olaraq ölkəni solçuların kaosundan qurtarmışdı...

Amma insanlar bunu da arqument kimi qəbul etmədilər. Bəli, ölkə qorunmalıdır, ölkənin konstitusion əsasları qorunmalıdır - ordu həm də bunun üçündür...

Amma siyasi məsələləri siyasətçilərin öhdəsinə buraxmaq lazımdır. Siyasət və ona yaxın məsələlər parlamentdə, seçki məntəqələrində çözülməlidir...

Hətta ən prinsiplial məsələ belə repressiyalar üçün əsas ola bilməz, çünki elə bir gün gələcək ki, onlar soruşulacaq...

Düşünürlər ki, Pinoçetdən soruşulmadı, Yaruzelskidən soruşulmadı, Mübarək azadlığa buraxıldı, hətta Yeltsinə birinci prezident kimi toxunulmazlıq verildi. Düzdür! Amma general Evrendən soruşuldu...

## Müsavatdan çıxarılan şəxslər

## partiyani məhkəmə ilə hədələdilər

**Partiya rəhbərliyindən sərt mövqe: "Bundan sonra da əgər qaydaları pozanlar olacaqsa, partiya üzvlüyündən çıxarılaçaqlar"**



**Rövşən Dəmirli**

Müsavət Partiyası Mərkəzi Nəzarət Təftiş Komissiyasının Suraxanı rayon təşkilatının nizamnamə tələblərinə əməl etmədiyinə, pozuculuq fəaliyyətinə görə seçkilər orqanlarının buraxılması barədə təqdimatı əsasında isə Suraxanı rayon təşkilatının seçkilər orqanları buraxılıb və 13 nəfərdən ibarət təşkilat komitəsi yaradılıb. Təşkilat komitəsi Suraxanı rayon təşkilatının yeni konfransını hazırlayıb keçirəcək və təşkilatın strukturları yenidən formalaşdırılacaq.

**Rövşən Dəmirli isə dünən bildirib ki, Müsavat Partiyası üzvlüyündən sonuncu xaric edilən şəxslər partiya rəhbərliyini məhkəməyə verəcəklər. Bu barədə hafta.az-a açıqlamasında R.Dəmirli deyib ki, etirazlarını yaxın günlərdə bildireəcəklər:** "Müsavət Partiyasının rəhbərliyini məhkəməyə vermək niyyətindəyik. Ola bilər ki, bəzi nizamnamə pozuntularına görə Ədliyyə Nazirliyinə də müraciət edirik".

**Çıxarılan digər üzv Əli Qasımbəyli də Rövşən Dəmirli ilə eyni fikirdə olduğunu söyləyib:** "Rəsmi qərarı aldıqdan sonra məhkəməyə müraciət edəcəyəm".

**Müsavət Partiyası Qadınlar Birliyinin sədri Ellada Məmmədli isə partiya üzvlərinin xaric edilməsini qınadığını bildirdi:** "İllərdir Müsavatın üzvü olan şəxslərin partiyadan kənarlaşdırılmasına münasibətim çox pisdirdir. İnsanların sərbəst toplaşmaq, azad söz demək hüququ var. Əgər demokratik partiya mənsubla-

Əgər o adam qərara gəlibse ki, məhkəməyə müraciət edəcək, buyursun etsin".

**"Məhkəmə Rövşən Dəmirlinin və digər iki şəxsin partiya üzvlüyündən xaric edilməsinin yanlış olduğu və onların partiya üzvlüyünə bərpa edilməsi qərarını verərsə, onlar geri qaytarılacaq" sualına G.Aslanlı belə cavab verdi:** "Müsavət Partiyası özünün nizamnaməsi və Azərbaycan Respublikasının qanunları ilə

dalari pozanlar olacaqsa, onlar da partiya üzvlüyündən çıxarılaçaqlar".

Son vaxtlar partiya qarşı olan hücumlar bir təşkilatdan həyata keçirilir. Bir dəstə bir təşkilat yaradıb Müsavat Partiyasına qarşı bütöv fəaliyyətlərini mərkəzləşdiriblər. Təsədüfi deyil ki, ilk etiraz aksiyalarını da məhz Müsavata qarşı keçirdilər. Həmin təşkilatın rəhbərliyində Qubad İbadoğlu, Səxavət Əlisoy, Vurğun Əyyub və digərləri var. Bu adlar hər şeyi deyir".

Ellada Məmmədlinin də partiyadan xaric edilib-edilməyəcəyi məsələsinə isə Müsavat Divanının üzvü, təşkilat şöbəsinin müdiri Razim Əmiraslanlı aydınlıq gətirib. O bildirib ki, Ellada xanımın haqqında hələlik heç bir qərar gözlənilmir. Gələcək qərarlar isə onun fəaliyyətindən asılıdır.

R.Əmiraslanlı deyib ki, partiyanın qərar və tapşırıqlarına, nizamnaməsinə tabe ol-



**Rəhib Mirələmov**

rı fikir azadlığından, sərbəst toplaşmaq hüququndan narazıdırlarsa, bunun yolu cəza kəsmək deyil. Çox təəssüflənirəm ki, bugünkü Müsavat rəhbərliyinin əməli işi illərini partiyaya vermiş insanlara damğa vurmaqla, sədaqətli müsavətçiləri partiyadan xaric etməklə məhdudlaşır. Suraxanı rayon təşkilatının buraxılıb yeni təşkilat komitəsi yaradılmasına da ehtiyac yox idi. Suraxanı rayon təşkilatı həmişə fəallığı ilə seçilib. Rövşən Dəmirli Məhəmməd Əmin Rəsulzadə ideologiyasına sadıq əsl müsavətçidir. Rəhib Mirələmov və Əli Qasımbəyli fədaqar, qorxmaz, mərd və əqidəli insanlardır. Müsavat Divanının bu şəxslər haqqında verdiyi sərt qərar nizamnamədən kənar və yolverilməzdir. Bu qərarı verənləri qınayıram".

**Müsavət Partiyası Mərkəzi İcra Aparatının rəhbəri Gülağa Aslanlı isə bildirdi ki, qərarlardan şikayət etmək üçün partiyanın müvafiq qurumları və Nizamnamə ilə müəyyən olunmuş normalar var. Əgər Röv-**



**Əli Qasımbəyli**

şən Dəmirli isə dünən bildirib ki, Müsavat Partiyası üzvlüyündən sonuncu xaric edilən şəxslər partiya rəhbərliyini məhkəməyə verəcəklər. Bu barədə hafta.az-a açıqlamasında R.Dəmirli deyib ki, etirazlarını yaxın günlərdə bildireəcəklər: "Müsavət Partiyasının rəhbərliyini məhkəməyə vermək niyyətindəyik. Ola bilər ki, bəzi nizamnamə pozuntularına görə Ədliyyə Nazirliyinə də müraciət edirik".

**Çıxarılan digər üzv Əli Qasımbəyli də Rövşən Dəmirli ilə eyni fikirdə olduğunu söyləyib:** "Rəsmi qərarı aldıqdan sonra məhkəməyə müraciət edəcəyəm".

**Müsavət Partiyası Qadınlar Birliyinin sədri Ellada Məmmədli isə partiya üzvlərinin xaric edilməsini qınadığını bildirdi:** "İllərdir Müsavatın üzvü olan şəxslərin partiyadan kənarlaşdırılmasına münasibətim çox pisdirdir. İnsanların sərbəst toplaşmaq, azad söz demək hüququ var. Əgər demokratik partiya mənsubla-

mayanlar cəzalandırılır. Bu, həm partiyanın bütövlüyünə, həm də inkişafına xidmət edir.

**Müsavət Partiyasının Divan üzvü Nəmet Kərimli isə APA-ya deyib ki, Ellada Məmmədlinin məsələsi Divanın müzakirəsinə çıxarıla bilər:** "Müsavət Partiyasının qurultayından sonra Ellada Məmmədli hər hansı bir fəaliyyətlə məşğul deyil, bu səbəbdən Qadınlar Təşkilatı iflic vəziyyətdədir. Yəqin ki, bu məsələ Divanın növbəti iclasında müzakirə ediləcək".



**D**övlət başçısı İlham Əliyev Azərbaycanı yönəlməmiş təzyiqlərdən danışıb. Heydər Əliyevin anadan olmasının 92 illiyinə həsr olunmuş mərasimdə çıxışı zamanı İ.Əliyev növbəti dəfə Azərbaycana qarşı təzyiqlərin kampaniyalarının olduğunu deyib. Dövlət başçısı bildirib ki, müəyyən qüvvələr hər dəfə Azərbaycanda beynəlxalq tədbirlər keçirilən zaman ölkəmizə qarşı qaraxma kampaniyaları təşkil edir.

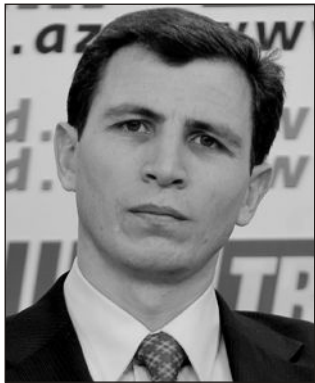
**Sitat:** "Üç il bundan əvvəl "Eurovision" mahnı müsabiqəsi ərəfəsində Azərbaycana qarşı nə qədər çirkin qaraxma, şantaj, böhtan kampaniyaları aparılmışdı. Bütün bunları biz yaxşı xatırlayırıq. İndi də təxminən eyni mənərə ilə üzleşirik. Ancaq o vaxt da bunun heç bir təsiri, əhəmiyyəti yox idi, bu gün də yoxdur. Çünki Bakıya gələcək minlərlə idmançı, onların nümayəndə heyətləri öz gözləri ilə görəcklər ki, Azərbaycan dövləti nəyə qadirdir, müstəqillik dövründə biz nələr yaratmışıq, Azərbaycan xalqı necə yaşayır. Azərbaycan xalqı azad, qürurlu, öz milli dəyərlərinə sadıq xalq kimi yaşayır. Azərbaycan ictimaiyyəti bütün bu müsbət dəyişiklikləri görür, onları təqdirə qərarlıdır. Ona görə bu yüksək kürsüdə mənəm üçün çox əziz bir gündə bir daha demək istəyirəm ki, bütün bunlara fikir vermək lazımdır deyil. Bizim siyasətimizə bunun heç bir təsiri olmayacaq".

Azərbaycanın tarixinin ən güclü dövrünü yaşadığını qeyd edən İ.Əliyev aparılan işlərin inkişafa hesablandığını və dövlətin möhkəm dayaqlar üzərində qurulduğunu bildirib. Qeyd edək ki, son zamanlar Azərbaycan hakimiyyəti nümayəndələrinin çıxışlarının əsas hədəfi məhz xaricdən ölkəyə qarşı həyata keçirilən təbliğat və təzyiqlərdir. Rəsmilərin çıxışlarında bir qayda olaraq Azərbaycana qarşı qarala-



## İlham Əliyevin Avropa Oyunları mesajı...

**Zahid Oruc:** "Görünür, biz xalq olaraq iyunun 12-dək məlum oyunlara cavab verməliyik, 12-dən sonra isə idmançılar cavab verməlidir"



**Zahid Oruc**

ma və güclü əks-təbliğatın aparıldığı qeyd olunur.

**Deputat Zahid Orucun fikrincə, Azərbaycana qarşı təbliğat elementləri xüsusən bu cür beynəlxalq tədbirlərə əhəmiyyətli verdiyi zaman hiss olunmağa başlayır. Deputata görə, Azərbaycan bu cür tədbirlər vasitəsilə Avropanın bir hissəsi olduğunu nümayiş etdirməyə çalışır, bu isə birmənalı qarşılanmır:** "Azərbaycan bu tədbirlərlə müəyyən bir iddiasını ortalığa qoyur. Yəni keçmiş sovet məkanına daxil olan ölkələr sırasından seçilərək Qərbin enerji və iqtisadi məsələlərdə, eləcə də vaxtın-

axını və bundan faydalanmaqdır. Deputatın fikrincə, Azərbaycan bu yarışlarla həm də təbliğat imkanları qazanır və təbii ki, bundan narahat olanlar da var: "İnformasiya çox bahalı bir resursdur. Bu gün dünya çapında belə məsələlər üzərindən təqdim olunmaq bu ölkənin xeyrinə işləyir bütün parametrlərinə görə. Yeni bu, bir biznes layihəsi ol-

ma da, mahiyyətə bütün sahələrə təsiri var. Ona görə də bu bahalı informasiya resursundan Azərbaycanın istifadə etməsi də görünür ki, regionda ölkəmizin mövqeyini, imkanlarını dəyişəcək. Bax bu hesablamaların üzərindən qərarlar verənlər var ki, Azərbaycan idarəolunmaz bir vəziyyətdə olacaq. Ona görə də düşünürəm ki, qarşıdakı dövrdə çoxlu filmlər çəkiləcək, Azərbaycan əleyhinə təbliğat aparılacaq, Azərbaycanın bu hadisələr üzərində incə şəkildə qarabağ təbliğatı aparılacaq, necə deyirlər, diversiya cəhdləri ediləcək.

Oyun sözü Azərbaycan leksikonunda iki mənə daşıyır. Biri gerçək yarışdır ki, orada normal güc, mübarizə, münsiflərin iştirakı ilə yarış olur. İkinci isə müxtəlif çirkləşən sənədlər və sair qara eməlləri nəzərdə tutur. Görünür, biz xalq olaraq iyunun 12-dək məlum oyunlara cavab verməliyik, 12-dən sonra isə idmançılar cavab verməlidir. Təxminən mübarizə iki hissəyə ayrılıb".

**Z.Oruc deyir ki, daha bir önəmli məqam informasiya**

□ KƏNAN



## Növbəti iqtidar-müxalifət görüşünün vaxtı məlum oldu

**I**qtidarla müxalifət arasında növbəti görüşün tarixi məlum olub. Azərbaycan Milli İstiqlal Partiyasının (AMİP) sədri Yusif Bağırzadə "Report"a açıqlamasında bildirib ki, görüş Azərbaycan Prezidentinin İctimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi Əli Həsənovun rəhbərliyi ilə mayın 15-də saat 10:00-da baş tutacaq.

Xatırladaq ki, iqtidarla müxalifətin sonuncu görüşü fevralın 12-də keçirilib. Görüşdə iqtidar tərəfdən Azərbaycan Prezidentinin İctimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi Əli Həsənov, şöbənin müdir müavini Tahir Süleymanov, şöbənin sektor müdiri Elman Paşayev, müxalifət tərəfdən isə Azərbaycan Xalq Partiyasının (AXP) sədri Pənah Hüseyn, Azərbaycan Sosial Demokrat Partiyasının (ASDP) sədri Araz Əlizadə, Azərbaycan Demokrat Partiyasının (ADP) sədri Sərdar Cəlalovlu, Azərbaycan Klassik Xalq Cəbhəsi Partiyasının (KXCP) sədri Mirmahmud Mirəlioğlu, Böyük Quruluş Partiyasının (BQP) başqanı, deputat Fazil Mustafa, Bütöv Azərbaycan Xalq Cəbhəsi Partiyasının (BAXCP) sədri, deputat Qüdrət Həsənoğlu, Demokratik İslahatlar Partiyasının (DİP) sədri, deputat Asim Mollazadə, Vətəndaş və İnkişaf Partiyasının (VİP) sədri Əli Əliyev, Böyük Azərbaycan Partiyasının (BAP) sədri Elşad Musayev, Ümid Partiyasının sədri, deputat İqbal Ağazadə, Azadlıq Partiyasının sədri Əhməd Oruc, Azərbaycan Milli İstiqlal Partiyasının (AMİP) sədri Yusif Bağırzadə, Milli Dirçəliş Hərəkatı Partiyasının (MDHP) sədri, deputat Fərac Quliyev, Azərbaycan Vahid Kommunist Partiyasının sədrinin birinci müavini Musa Tukanov və Azərbaycan Kommunist Partiyasının sədri Rauf Qurbanov iştirak edib.

"Azadlıq-2015" seçki blokundakı müxalifət partiyalarına da mayın 15-də saat 10.00-da hakimiyyət təmsilçisi Əli Həsənovla görüşün olacağı barədə dəvət gəlib. Blokun üzvü olan Azərbaycan Xalq Partiyasının sədri Pənah Hüseynin "Yeni Müsavat"a verdiyi xəbərə görə, Prezident Administrasiyasından ona zəng edilib və görüşün dəqiq vaxtı barədə məlumat verilib, dəvət olunub.

**Görüşdə müzakirə olunacaq mövzu barədə isə P.Hüseyn hər hansı fikir bildirmədi:** "Mayın 13-də blokun Sədrlər Şurasının toplantısı olacaq və görüşlə bağlı məsələ müzakirə olunacaq. Bundan sonra məsələlərə aydınlıq gələcək".

**Blokda təmsil olunan KXCP-nin sədri Mirmahmud Mirəlioğlu da bildirdi ki, ona zəng edilib görüşün vaxtı barədə məlumat verilib:** "Blokdakı partiyaların sədrlərinin mayın 13-də toplantısında müzakirə edib dəyərləndirəcəyik, mövqeyimizi bildirəcəyik".

□ ETİBAR

## "Hakimiyyət real müxalifətin parlamentdə təmsilçiliyinə gedəcək"

**Siyasi ekspertdən yeni parlamentin tərkibi ilə bağlı maraqlı proqnoz**

**A**zərbaycanın hazırkı parlamentinin ömrünə az qalır. Noyabr ayında növbəti seçkilər keçiriləcək və yeni tərkibdə parlament formalaşacaq. 2010-cu ilin noyabrında formalaşdırılmış indiki parlamentin tərkibində çoxlu sayda partiyalar olsa da, tərkiblə bağlı birmənalı fikir yoxdur.

Bir sıra beynəlxalq təşkilatların indiyə qədər yaydıqları hesabatlarda Azərbaycan parlamentində real müxalifətin təmsil olunmaması, bəzi hesabatlarda isə parlamentdə

müxalifətdən cəmi bir deputatın olduğu bildirilib.

Yeni parlamentin tərkibində real müxalifət partiyalarının təmsilçiliyinə şərait yaradılıb-yaradılmayacağı barədə

proqnozlar da verilməkdədir. **Siyasi şərhçi Natiq Miri** hesab edir ki, 2015-ci il parlament seçkilərində real müxalifət partiyalarından bəziləri parlamentdə təmsilçilik əldə edə biləcəklər. Hakimiyyət buna şərait yaradacaq.

**Ekspert bu qənaətə gəlməyini belə əsaslandırdı:** "Artıq həm regional, həm global səviyyədə bir çox krizislər var.



**Natiq Miri**

Yaranmış situasiya Azərbaycan parlamentində real müxalifət partiyalarının da təmsilçiliyini gətirdikcə diktə edəcək. Ölkədə bir neçə aydan sonra bir sıra dəyişikliklərə start verilməsi gözlənilir. İslahat xarakterli bu dəyişikliklər ölkə başçısının iradəsi ilə gerçəkləşdiriləcək. Bu dəyişikliklər sırasında payızda formalaşacaq parlament daha rəngarəng olacaq. Mən demirəm ki, müxali-

fətdən parlamente düşənlərin sayı çoxluq təşkil edəcək. Təmsilçilik az sayda olacaq. Real müxalif partiyalardan bir neçəsinin bəzi namizədlərinin qələbəsi tanınacaq. Artıq tam aydındır ki, 2010-cu ildə formalaşdırılmış şəkildə parlament Azərbaycanın imici baxımından işə yaramır. Real müxalifətin parlamente düşməsi artıq hakimiyyətə də lazımdır. Hakimiyyət beynəlxalq birlik qarşısında daha kəsərli, daha sərbəst olmaq üçün parlamentin tərkibində dəyişikliklərə gedəcək - müxalifət partiyalarının parlamente təmsilçiliyinə yaşıl işıq yandıracaq. Real müxalifətin olması parlamentin özünə də müəyyən mənada yeni şəkil verəcək. Odur ki, hesab edirəm bu, hakimiyyətin marağında olan məsələdir".

**N.Miri hesab edir ki, gözənilən dəyişikliklər tək mü-**

**xalif siyasi partiyaların deyil, eyni zamanda media təmsilçilərinin, QHT nümayəndələrinin, gənclər təşkilatlarının da nümayəndələrinin mandat əldə etməsinə şərtləndirəcək:** "İndiki vəziyyət də bunu zəruri edir. Avropa Oyunlarından sonra ölkədə yeni proseslər başlayacaq. Son zamanlar aparılan siyasətdə də müəyyən dəyişikliklər hiss edirik. Ordu quruculuğunda, Dağlıq Qarabağ cəbhəsində, eyni zamanda bir sıra oliqarxların yoxlanmasına başlanması, bir sıra strukturların ləğv olunmasında yeni prosesin başlanğıcı müşahidə edilməkdədir".

Ekspertin sözlərinə görə, hakimiyyət fərqiyyətdir ki, real müxalif partiyaların, media və QHT rəhbərlərinin az sayda parlamentdə təmsilçiliyi iqtidar üçün heç bir təhlükə yaratmır və yaratmayacaq.

□ Etibar SEYİDAĞA



**A**zərbaycan Beynəlxalq Bankından milyardlarla manat vəsaitin kreditlər yolu ilə mənimsənilməsi işi üzrə həbslər var. Məlumatda deyilir ki, Beynəlxalq Bankdan verilən və geri qaytarılmayan kreditlərin həcmi 6 milyard manata yaxındır. Bu vəsaitlər müxtəlif illərdə bankın sabiq rəhbəri Cahangir Hacıyevlə bağlı olan iş adamlarına, yerli və xarici şirkətlərə kredit şəklində verilib, yaxud kommersiya perspektivi şübhəli olan layihələrə yatırılıb.

Xəbərlərə görə, oliqarx Nizami Piriyev Bakıda həbs olunub. Hüquq-mühafizə orqanlarındakı mənbələrdən virtualaz.org saytına verilən məlumata görə, məhkəmə oliqarx barədə 4 aylıq həbs-qətimkan tədbiri seçib.

Məlumata görə, N.Piriyev fırıldaqçılıqda və ictimai əmlakı mənimsəməkdə ittiham olunur. Nizami Nəsim oğlu Piriyev 1958-ci ildə Gəncədə anadan olub. Sahibkar, Azərbaycanda hakimiyyət dairələrinə kifayət qədər yaxın bir adam kimi tanınır. İnşaat Mühəndisləri İnstitutunu bitirən iş adamı bir müddət Bakıda tikinti-sənaye müəssisəsində işləyib. 1992-2002-ci illərdə «PNN Arkansas Inc» neft-qaz şirkətinin prezidenti olub. 2003-cü ildən isə Rusiyanın «StroyTransGasOil» neft-qaz şirkətinin baş direktoru vəzifəsini daşıyıb. Baş direktor olduğu «StroyTransGASOil» şirkətinin əsas səhmdarları Rusiyanın «Qazprom» və PNN Petroleum Ltd «Nasib Coop. at GeoPhysPribor» şirkətləri olub.

2006-cı ildə Azərbaycana dönmə N.Piriyev «AzMeCo»nu təsis edərək reigonda ilk metanol zavodunu tik-

məyə başlayıb. 360 milyon dollara başa gələn müəssisə 2013-cü ildən fəaliyyət göstərir.

Nizami Piriyevin Beynəlxalq Bankla əlaqələri də metanol zavodunun tikintisi zamanı yaranıb. Zavodun tikintisinə Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankı 120 milyon dollar kredit ayırıb. Zavodun tikintisi üçün qalan pulun böyük hissəsinin Azərbaycan Beynəlxalq Bankından, kiçik bir hissəsinin isə Rusiyanın «Sberbank»ından götürüldüyü bildirilir.

Ancaq indi məlum olur ki, Piriyev Beynəlxalq Bankdan zavodun tikintisi və digər məqsədlər üçün götürdüyü kreditləri qaytarmayıb. Nizami Piriyevin adı hökumətə xaricdə lobbichilik edənlərin arasında çəkilib. 2010-cu ildə Britaniyanın keçmiş baş naziri Toni Bleyeri bir neçə yüz min funta Bakıya gətirən Piriyevlərin Azərbaycana Amerikada lobbichilik etdikləri də bildirilir. ABŞ-ın Ədliyyə Nazirliyinin arxivində olan sənədlərə görə, Azərbaycana 1997-1998-ci illərdə təkcə şirkətlər yox, fiziki şəxslər də lobbichilik edib. Sənədlərdə deyilir ki, Azərbaycan hökuməti 1997-ci ildən 1999-cu ilədək Rusiyada ya-

# Bayraq Meydanı İdarəsinin keçmiş rəisi və şəriki saxlanıldı

## Tanınmış iş adamları da həbs edildi



Rəşad Məmmədov



Nizami Piriyev

şayan biznesmen Nizami Piriyevin xidmətindən istifadə edib.

Həbs edilənlər sırasında «Azərişaat» MMC-nin rəhbəri Mehdi Əliyev də var. Nərimanov Rayon Məhkəməsinin qərarı ilə M.Əliyev barədə də 4 ay müddətinə həbs-qətimkan tədbiri seçilib.

«Azərişaat» MMC 2012-ci ilə qədər Nəqliyyat Nazirliyinin rəhbərliyinin və iş adamı Hafiz Məmmədovun («Hafka») kurasiyasında olub. Ötən 10-12 ildə Azer-

lik dəqiqləşdirə bilməmişik. Həmçinin bu şirkətin sahibinin dəyişməsi ətrafında baş verənlər ayrıca araşdırmanın mövzudur. Bundan başqa, Beynəlxalq Bankın işi üzrə həbs olunanlardan daha birinin adı məlum olub. Bu, 90-cı illərin sonları - 2000-ci illərin əvvəllərində məşhur olan Əli Ansuxski adlı iş adamının oğlu Abdul Ansuxskidir.

Abdul Ansuxskini BMCMI əməkdaşları xarici ölkələrdən birindən qayıdanda aeroportda saxlayıblar. Ancaq o, banka olan borcunu ödəyə bilib və buraxılıb.

«Azİmport» şirkətinin sahibi Rəşad Məmmədov və onun şirkətdəki şəriki Azər Əsgərov də mayın 12-də saxlanılıblar.

«Azİmport»dakı mənbələrdən virtualaz.org saytına verilən xəbərə görə, mülki geyimli şəxslər şirkətin ofisinə gedərək hər iki şəxsi saxlayıblar.

Məlumata görə, həmin mülki geyimlilər bir müddətdən sonra Azər Əsgərovla birlikdə şirkətin ofisinə qayıdıblar. Onlar ofisdən zəruri sənədləri götürərək A.Əsgərovla birgə yenidən naməlum istiqamətə gediblər.

R.Məmmədovla A.Əsgərovun hazırda harada olması barədə heç bir məlumat yoxdur.

Qeyd edək ki, R.Məmmədov Dövlət Bayrağı Meydanı Kompleksi İdarəsinin sabiq reisi. Virtualaz.org saytı həm də «Azİmport» şirkətinin sahibi olan R.Məmmədovun şirkətinin Bakı sakinlərinə qarşı özbaşınalıqları haqda bir neçə araşdırma yazısı dərc edib. R.Məmmədovun bacısının əri A.Əsgərov tərəfindən rəhbərlik edilən şirkət Bakıda yüzlərlə minlərlə ailənin halal mal-mülkünü qəsb etməkdə ittiham olunur.

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV

# Azərbaycana real təhlükə mənbəyi - Qərb, yoxsa Rusiya?

**Arzu Nağıyev:** «Qərblə yaxınlaşmağımız Rusiyani, eləcə də Moskva ilə siyasi, iqtisadi və hərbi anlaşmalar ABŞ-ı və Qərbi qane etmir»

**Son** zamanlar iqtidar mənsublarının siyasi ritorikasında əsas xətti Azərbaycana qarşı xarici təzyiqlər təşkil edir. Ən yüksək səviyyədə ölkə rəsmiləri Azərbaycana qarşı xarici ölkələrin qaraxma kampaniyasından danışır, dövlətimizə qarşı Qərb ölkələrində təhlükəli planlar hazırlandığını bildirirlər.

Bir qədər əvvəl Azərbaycan qarşı ABŞ dövlət katibinin ofisində mərkəzin qurulduğu və planlı kampaniya aparılması ilə bağlı sənədlər də ortaya çıxdı. Ancaq Azərbaycana qarşı xarici təzyiqlərin ünvanı yalnız Qərb deyil. Maraqlıdır ki, eyni şəkildə Rusiyani də Azərbaycan üçün real təhlükə sayan və Moskvanın Bakını «sıxdığını» iddia

edən siyasətçi və ekspertlər var. Azərbaycana qarşı təzyiqlər bu və ya digər ölkə, yaxud coğrafi məkanlarla ifadə oluna bilərmi? Ümumiyyətlə, real olaraq Azərbaycana hansı ölkədən və hansı qruplardan təhlükə var?

**Mövzu ilə bağlı söhbət etdiyimiz ekspert, «Trend» agentliyinin direktor müavini Arzu Nağıyevin fikrincə,**

**hər bir dövlətdə olduğu kimi, Azərbaycanı da həm daxilə, həm də xaricdə istəməyən qüvvələr var. Ekspertə görə, hər bir ölkə və ya təşkilat dövlətlərə öz maraqlarından yanaşır və bu maraqlara zidd olanda təbii ki, narazı qalır:** «Düşünürəm ki, real təhlükə Azərbaycanın müstəqil siyasət yeritməsindən qıçıqlanan, narazı olan istər xaricdə, istərsə də daxilə olan müəyyən qüvvələrdir. Qərblə yaxınlaşmağımız Rusiyani qane etmir, eləcə də Rusiya ilə siyasi, iqtisadi və hərbi anlaşmalar ABŞ-ı və Qərbi qa-



Arzu Nağıyev

ne etmir. Bir sıra dövlətləri razı salmayan məsələlər İsrail dövləti ilə əlaqələrimizdir. Ərəb dünyası İsrail qonşuluq siyasətindən narazılıq edirsə, əksinə, İran



ərəblərlə münasibətlərimizə şübhə ilə yanaşır. Bundan başqa, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli istiqamətində beynəlxalq hüquq normaları çərçivəsində və ordu quruculuğuna daha çox önəm verən ölkə kimi istiqamət götürən Azərbaycan müxtəlif maneələrlə üz-üzədir. Bir sözlə, geosiyasi məqamlar bu gün o qədər çətinləşib ki, müstəqil siyasət sanki heç kimi qane etmir».

**Həmsöhbətimiz deyir ki, Avropa Oyunlarının keçirilməsi ilə əlaqədar Azərbaycana qarşı təzyiqlər daha da çoxalıb. A.Nağıyevin fikrincə, bir sıra təbii şərtlər, o cümlədən Azərbaycanın təşəbbüs etdiyi işlər onu istər-istəməz «hədəfə» çıxarır:** «Yeni bəzi qüvvələr qəbul edə bilmirlər ki, necə ola bilər ki, o cümlədən müsəlman dövləti olan Azərbaycan belə bir miqyaslı tədbirə ev sahibliyi etsin və buna hazır olduğunu nümayiş etdirməsin. Bu gün Azərbaycan həm müharibə aparır, həm tolerantlığını sübut edir, eyni zamanda mütəbər yanşların ev sahibi olur. Əlbəttə, çətinliklər də var, unutmaz lazım deyil ki, dünyada iqtisadi böhran yaşanır, bu, müəyyən qədər bizə də təsir göstərir. Bütün bunlara baxmayaraq, dostu dost, düşməne düşmən kimi cavab vermək imkanlarımız tükənməyib. Belə bir şəraitdə kimin kim olduğu daha aydın hiss olunur».

□ KƏNAN





## Sonuncu romantik

Zamin Hacı  
zaminhaci@gmail.com

**M**ehman Hüseynovun ölüm xəbərini dünən çox böyük kədərlə oxudum. Hüseynov Qarabağ uğrunda döyüslərə ilk atılanlardan biri olmuşdu, Xankəndinə bitişik Kərkicahan uğrunda döyüşdə, 1991-ci ilin dekabrında ağır yaralamb əsir düşmüşdü. Deyilənə görə, rejissor Ceyhun Mirzəyev məşhur və hələlik Qarabağ savaşı mövzusunda yeganə adam arasına çıxarılacaq filmimiz olan "Fəryad"ı məhz Mehman Hüseynovun həyatı əsasında çəkmişdi, onun əsirliyini təsvir eləmişdi.

Yeri gəlmişkən, Ceyhun Mirzəyev də elə o sonuncu romantiklər nəslindən idi, "Fəryad" filmində sözlər əsl anlamında canını qoymuşdu, filmdə İsmayılın döyülməsi səhnələrinin yaxşı alınması üçün erməni rolunu oynayanlara tapşırıbmış ki, zərbələri gerçəkəndən vursunlar. Bir versiya var ki, Mirzəyev elə filmə aldığı zərbələrdən ölüb. Hər halda, Mirzəyevin cəmi 46 yaşında, "Fəryad" filminin premyerasını belə görmədən 1993-cü ilin martında ölməsi təsadüf deyil.

Ümumiyyətlə, biz o romantiklər və idealistlər nəslinə haqda nə bilir ki? Örnək üçün, Badamdar qəsəbəsinin mərkəzində Tofiq Məmmədov adına bir küçə var. O küçədə yaşayanların, o küçədən keçənlərin neçəsi Tofiq Məmmədovu xatırlayır, onun 1991-ci ildə, dekabr ayında məhz Mehman Hüseynovun komandir olduğu dəstənin tərkibində Kərkicahan döyüşlərində həlak olduğunu bilir? On nəfərdən ikisi bilse sevinərəm... Hələ Kərkicahanda döyüşməyin, özü də tam mühasirə vəziyyətində kiçik bir qrupla yurdumuzu qorumağın nə demək olduğunu anlamaq üçün Google xəritələrinə baxın, orda Kərkicahanı tapın. Xankəndinin demək olar burnunun ucudur. Mehman Hüseynovun niyə Bakıxanov qəsəbəsində tək-tənha, unudulmuş durumda ölməsinin mənasını yalnız o zaman, bir azca anlayarsınız. Kərkicahan da belə "ölmüşdü".

Doxsanıncı illərin əvvəlində, hələ pullu qor-qo-duqların, papanın gül balası avtoş qırıntılarının deyil, romantiklərin, vətən sevgisi ilə ürəyi döyünən idealistlərin hörmətdə olduğu vaxtlarda Mehman Hüseynov bizim üçün əfsanə adlardan biri idi. Deyirdilər ki, o, "Narxoz" kimi isti yerdə, müəllimlərin "Kapitalist Mamed", "Rüşvət Əsəd", "Eşşək Vahid" tipli adlar qazandığı bir mühitdə parazitlik eləmək istəməyib, dərs dediyi coğrafiya kafedrasında müəllimliyi atıb, ilk köüllü batalyonumuzun taqım komandirlərindən biri kimi döyüşə atılıb. Deyirdilər ki, Kərkicahan döyüşü çox ağır olub, 8 nəfərimiz həlak olub, qalanlarını yaralı əsir alıblar. Deyirdilər ki, əsirlərdən biri - kərkicahanlı Fərhadı "mən erməni çörəyi yemirəm" dediyi üçün işgəncə içində öldürüblər.

Mehman Hüseynovun Xankəndində saxlandığı kamera çox soyuq imiş. Deyirdilər o vaxt bir rus deputat (*adını heç cür yadıma sala bilmədim*) Xankəndinə gəlmiş. O vaxtlar rusların belə əcaib, "sülpərvər" missiyaları çox olurdu. Bu adam əsirlərə də baş çəkib, kamerasının çox soyuq olduğunu görəndə əynindəki qalın paltonu Hüseynovun üstünə örtmək istəyir. Hüseynov rusun bu hərəkətini məğrurluqla rədd eləmiş, paltarı götürməmişdi.

Dünən isə rus general Patruşev Bakıda hakimiyyət nümayəndələri ilə mazaqlaşdı. O tərəfdə Mehman Hüseynov tək-tənha öldürüldü. Bir az bu yanda başqa Qarabağ döyüşçüsü Tofiq Yaqublunu qaranlıq zindanda, cavan qızının ölümü ilə tək buraxmışıq. Sumqayıt tərəfdə şəhid ailələri, ərleri, ataları torpaq uğrunda ölənlər avtomobil yolunu bağlayıb evlərinin qanunsuz uçurulmasına etiraz edirdilər. Onlar asfaltın üstündə diz çökmüşdülər, 50 min dollarlıq maşınla onları sürüməyə gələn polis çavuşu isə dişini ağardırdı.

Romantiklər ölməli idilər. Yalnız onlar hamısı öldəndən sonra biz böyük bir epoxanın başını bağlayıb asudə şillaq ata biləcəyik.

## Avropa Oyunlarından sonra kimlər gedəcək - ilkin siyahı



# İqtidarın "talana son" planı - şok təfərrüatlar

İqtidar prosesi Avropa Oyunlarından sonraya saxlamaq niyyətində olub, amma üzə çıxan faktlar, büdcənin zəiflədiyi bir vaxtda bəzilərinin dövlətin puluna xor baxmaları prezidenti qəti qərarlar verməyə vadar edib; siyahıda kimlərin adı var?

**N**eftin qiymətinin düşməsi və manatın devalvasiyasından sonra iqtidarın büdcə pullarına nəzarətin gücləndirməsinin şok nəticələri artıq ortaya çıxmışdır. Xəbər verildiyi kimi, Cahangir Hacıyevin Beynəlxalq Banka rəhbərlik etdiyi dövrdə baş verən müdhiş maxinasiyalar, iş adamlarının dövlətin nəzarətində olan bankdan aldığı külli miqdarda kreditləri qaytarmaması səbəbindən həbslər başlayıb. Həbs olunanlar Beynəlxalq Bankdan iri həcmdə kreditlər götürərək fırıldaqçı sxemlər əsasında mənimsəyən, yaxud kreditləri alıb qaytarmayan iş adamlarıdır.

Xəbərə görə, iqtidar bu prosesi Avropa Oyunlarından sonraya saxlamaq niyyətində olub. Amma üzə çıxan faktlar, büdcənin zəiflədiyi bir vaxtda bəzilərinin dövlətin puluna xor baxmaları hakimiyyəti qəti qərarlar verməyə vadar edib. Dövlət büdcəsindən külli miqdarda mənimsəməyə görə "Azİmpor" rəhbəri Rəşad Məmmədovun işdən çıxarılması ilə başlayan və iş adamlarının həbsi ilə davam edən bu proses də göstərir ki, bu qərar məhz prezident İlham Əliyevin ölkədə talana son qoyulması barədə qəti göstərişindən sonra başlayıb. Məlumatlarda o da deyilir ki, iqtidar Avropa Oyunlarından sonra ölkədə iri miqyaslı anti-korrupsiya planını gerçəkləşdirməyə başlayacaq. Bu planın yekunu olaraq isə dövlət xərclərinin azaldılması və optimallaşdırılması üçün bir neçə nazirlik və dövlət komitəsinin ləğvi, birləşdirilməsi və yenidən təşkili barədə qərarlar qəbul ediləcək. Bu prosesdə bir neçə yüksək rəngli

məmurun işdən çıxarılması və cəzalandırılması gözlənilir. Ciddi yoxlamalar və struktur islahatları korrupsiya riskinin yüksək olduğu sahələri əhatə edəcək. Bu sırada Nəqliyyat Nazirliyi ilə "Azərsu" ilk sırada gəlir. Çünki "Azərsu" ASC Nəqliyyat Nazirliyindən sonra büdcəsindən ən böyük vəsait alan qurumlardan biri, bəlkə də birincisidir. Üstəlik, bu dövlət qurumları hər il beynəlxalq maliyyə təşkilatlarından da ya kreditlər alır, ya da dəyəri milyonlarla ölgülən birgə layihələr həyata keçirirlər. Hökuməti narahat edən isə budur ki, həm yollara, həm su və kanalizasiya təchizatına ayrılan milyonlar baxmayaraq, hər iki qurumun məsul olduğu sahələrdə hələ də ciddi problemlər qalmaqdadır. Məhz bu səbəblərdən də ölkənin ən çox yeyinti olan sahələrdən birinə rəhbərlik edən Z.Məmmədovla "Azərsu" rəhbəri Qorxmaz Hüseynovun iyun-dan sonra postlarından kənarlaşdırılacağı gözlənilir.

Avropa Oyunları ərəfəsi paytaxtda sənişin daşınmasının nəqliyyat naziri Ziya Məmmədova məxsus "Transqeyt" şirkətinin monopoliyasından alınması, Bakı yollarının təmir-bərpası funksiyasının Nəqliyyat Nazirliyindən alınıb Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinə verilməsi nazirin "gedir" xəbərlərini bu dəfə daha real edir. "Azərsu"ya 2011-ci ildən rəhbərlik edən Qorxmaz Hüseynovun da korrupsiya əməlləri barədə mətbuatda yetərincə məlumatlar dərc edilmişdir. Q. Hüseynovun "Azərsu"da özünə qohumlarından ibarət komanda yaratdığı, milyonların dövr etdiyi podratçı şirkətlərin az qala hamısının onun yaxın adamlarına aid olması barədə xəbərlər də yeni deyil.

Məlumatlara görə, iqtidar Asiya İnkişaf Bankının "Şəhər su təchizatı və kanalizasiya investisiya proqramı-3" layihəsi çərçivəsində güzəştli şərtlərlə 150 milyon dollar kreditin təyinatı üzrə xərcləməni araşdırır. Məlumatlara görə, Asiya İnkişaf Bankı ölkəmizin 11 rayonunda beynəlxalq layihələri maliyyələşdirir və bu sərməyə 180 milyon dollar təşkil edir. Bu layihələrin icrası əsasən Qorxmaz Hüseynova məxsus və qayını tərəfindən idarə olunan "Hidro-İnşaat" a həvalə olunur. "Hidro-İnşaat

xətləri, kommunikasiyalar, qaz kəmərləri, Xarici İşlər Nazirliyinin arxasından keçən magistral su xəttinin dəyişdirilməsindən milyonlarla gəlir əldə edib. Nazir müavininin oğlu "Azərsu"nun tenderlərindən o qədər pul qazanıb ki, deyilənə görə, hətta Mərdəkanın Dres adlanan ərazisində 3 mərtəbəli dəbdəbəli evi tikdikdən sonra bəyənmediyi üçün sökdürüb və yenidən tikdirib. Yeri gəlmişkən, problemlərə baxmayaraq, "Azərsu" Heydər Əliyev prospektində 20 mərtəbədən ibarət yeni inzibati bina tikdirir ki, açılışı Avropa Oyunlarından sonra olacaq. 2004-cü ildən nazir müavinini olan Musa Pənahov özünü Ziya Məmmədovdan sonra nazir postunda görəndə, onun da Avropa Oyunlarından sonra vəzifədən uzaqlaşdırılacağı deyilir.

Hökumətdəki bir mənəbə baş verənləri şərh edərkən Avropa Oyunlarından sonra iqtidarda ciddi "təmizləmə" proseslərinin başlayacağı barədə xəbərləri təsdiq edib. Mənəbə deyib ki, iqtidar Avropa Oyunlarından sonra yaranan biləcək iqtisadi çətinliklərin sosial partlayışlara çevrilməməsi üçün hətta müxalifətin "Talana son!" şüarını da öz maraqlarına uyğun həyata keçirəcək. Hansı ki bunun işartıları artıq başlayan həbslərlə görünür... □ "Yeni Müsavat"



## Rəsmi Bakı üçün kritik həftə

**R**usiya Təhlükəsizlik Şurasının katibi, general-mayor, siyasətçi-xəfiyyə Nikolay Patruşevin iki günlük Bakı səfəri bitdi. Kifayət qədər qapalı xarakter daşıyan səfərin əsas məqsədləri barədə bəzi ekspert rəyləri artıq səslənib, müxtəlif ehtimallar irəli sürülüb. Onların arasında Avropa Birliyinin 21-22 mayda Riqada keçiriləcək "Tərəfdaşlıq sammiti"nə qatılmaqdan Azərbaycanı çəkənməklə bağlı versiyada var.



Azərbaycan uğrunda Rusiya-Qərb geosiyasi savaşının hansı səviyyədə olduğunu nəzərə alsaq, əlbəttə ki, bu mülahizələrin heç birini hesabdan silmək olmaz. Hər halda, Patruşevin səfərinin iki gün (!) sürməsi və onun şəxsən prezident İlham Əliyev tərəfindən qəbul edilməsi özlüyündə az şey demir; eyni zamanda Rusiya məxfi servis emissarının Bakıya Putinin salamı ilə yanaşı, hansısa xüsusi mesajını gətirdiyi təəssüratını yaradır.

Bu mesajın qayəsini anlamaq əslində çətin deyil. Rusiya prezidentinin, Rusiya XİN-in son bir neçə həftədə postsovet ölkələrinə ünvanlı hədələrini, o cümlədən Putinin keçmiş sovet respublikalarını Rusiya ərazisi sayması haqda açıqlamasını, rəsmi Moskvanın Riqada sammiti ilə bağlı Azərbaycan da daxil, "Şərq Tərəfdaşlığı" ölkələrini açıq şantaj etməsinə yada salmaq yetər.

Yaddan çıxarmaq olmaz ki, Patruşev məhz bu hədələrin gündəmdən çıxmıdığı, aktuallığını saxladığı vaxtda paytaxtımıza təşrif buyurub. Maraqlıdır ki, Kremlin belə açıq təhdidlərinə hələ ki Azərbaycan rəsmilə-

# Azərbaycan qlobal güclərin çarpaz təzyiqi altında

Bu ay hakimiyyətin həm Rusiya, həm də ABŞ-la münasibətləri növbəti və sərt sınaqdan keçməlidir; Patruşevlə Malinovskinin Bakı səfərləri arasında hansı əlaqə var? Paytaxtımıza Şimaldan və Qərbdən emissar axınının bəzi pərdəarxası məqamları...

rindən reaksiya gəlməyib. Təsvür edin ki, bənzər şantaj ABŞ-dan gəlib...

Söz düşmüşkən, Rusiya Təhlükəsizlik Şurası katibinin ziyarətindən cəmi bir neçə gün sonra - mayın 15-də ABŞ dövlət katibinin demokratiya, insan haqları və əmək məsələləri üzrə köməkçisi Tom Malinovski Azərbaycan paytaxtına təşrif

buyuracaq. Artıq məlumdur ki, onun Bakıda ən yüksək səviyyədə keçirəcəyi görüşlərdə Bakı-Vaşinqton dialoqunun bərpası, həbsdəki qərbyönlü siyasi məhbusların - jurnalistlərin, hüquq müdafiəçilərinin və QHT-çilərinin məsələsi ön planda olacaq.

Ehtimallara görə, Malinovskinin görüşləri ayın sonlarında gözələnən əfv sərəncamı

mına da əhəmiyyətli təsir göstərə, ümumən Bakı-Vaşinqton münasibətlərində bir illik yarıda bilər. Qərbyönlülərin buraxılması, üstəlik, bunun ardınca "Azadlıq" radiosunun Bakı ofisinin fəaliyyətinin bərpa edilməsi isə avtomatik olaraq Amerikaya ciddi reverans təsiri başlatacqdır. Dövlət katibi köməkçisinin rəsmi Bakını Riqada sammitinə ən yüksək səviyyədə qatılmağa təşviq edəcəyi də ehtimallar sırasındadır.

Heç şübhəsiz, Moskva da Malinovskinin ziyarətinin sonuclarının fərqiyyətdir və onu diqqətlə izləyəcək. Paralel surətdə bu səfərdən sonra Azərbaycanda qərbyönlü sektorun daha rahat nəfəs almasından əsla məmnun qalmayacaq.

Patruşevin, Malinovskinin Bakı səfərləri hakimiyyətin qərarlılığına təsir göstərəcəkmidi? Yaxın bir həftədə biləcəyik.

Yeri gəlmişkən, bir sıra azərbaycanlı analitiklər Riqada sammitinə məhz prezident İlham Əliyevin qatılmasının tərəfdarıdır. Onların arqumetincə, bu, ilk növbədə Azərbaycanın müstəqil xarici siyasət yürütməsinin nümayişi olardı. İkinci tərəfdən, onlar hesab edirlər ki, Rusiyadan ifrat ehtiyatlıq milli maraqlarımıza cavab vermir. Əksinə, Kremli bir qədər də şirnikləndirə bilər.

Sammitdə məhz Azərbaycan prezidentinin iştirakının tərəfdarı olanların bir arqumenti də bundan ibarətdir ki, Rusiya Avropa Birliyi assosiativ saziş



## Türkiyə Liviyaya nota verdi

**T**ürkiyənin Xarici İşlər Nazirliyi Türkiyənin Liviyaya etiraz notası göndərmişdir. "Trend" agentliyinə istinadən xəbər verir ki, bu barədə çərşənbə axşamı Türkiyənin XİN rəhbəri Mövlud Çavuşoğlu bildirmişdir.

Nazir vurğulayıb ki, Ankara türk gəminin güllələnməsinə qınayır və Liviyaya təfərrüat müqəssirlərinin tapılması və cəzalandırılmasına çağırır.

Qeyd edək ki, bir gün əvvəl Liviyaya sahilləri yaxınlığında yerləşən Türkiyə gəmisi havadan və sudan atəşə tutulub. Atəş nəticəsində kapitan köməkçisi həlak olub, daha bir neçə ekipaj üzvü yaralanıb.

imzalayan zəif Moldova və Gürcüstana nə edə bilib ki, onlardan qat-qat güclü, energetik müstəqilliyi olan Azərbaycana nəşə eləsin?

Bu suallar hələlik açıq qalır. Dəqiq olan həm də odur ki, Azərbaycan və region uğrunda ABŞ-Rusiya rəqabəti yavaş-yavaş növbəti fazaya keçməkdədir.

□ Siyasət şöbəsi

# "Qaz savaşı": əsas rəqabət ABŞ və Rusiya arasındadır

**Toğrul İsmayıl:** "Azərbaycan üçün önəmli olan əlverişli qiymətə və davamlı olaraq qaz bazarının satılmasıdır"

**R**usiya ilə Qərb arasında enerji mübarizəsi Yunanıstan üzərində savaşa çevrilib. ABŞ hökuməti Yunanıstanın "Türk axını" layihəsinə deyil, Trans-Adriatik Təbii Qaz Boru Xəttini (TAP) dəstəkləməsinə çalışır.

Yunanıstanın yeni solçu hökumətinin Rusiyayönlü siyasi kursa meyillənməsi Qərbdə narahatlıqla qarşılanıb. Hazırda ABŞ "Türk axını" layihəsinə qoşulan Yunanıstan və Makedoniya kimi dövlətlərə təzyiq etməyə çalışır. Rusiya mətbuatı son günlər Makedoniyada baş verənlərə diqqət çəkərək yazır ki, ABŞ bu ölkədə çevriliş hazırlayır və sözbəxmaz baş naziri dəyişmək üçün müxalifətə ciddi maliyyə və siyasi dəstək verir. Mətbuatın iddiasına görə, Makedoniyanın "Türk axını"na qoşulması barədə qərarından sonra bu ölkədə vəziyyətin gərginləşməsi Vaşinqtonun hazırladığı planların tərkib hissəsidir.

Vaşinqton TAP layihəsini

sinə dəstək verməklə Qərb investitorları üçün cəlbədarlığını artıracaq və Avropa İttifaqının Rusiyaya qazından asılılığını azaldacaq. Diplomatin bildirdiyinə görə, "Türk axını" iqtisadi əsas olan layihə deyil və açıq-aşkar siyasi mahiyyət kəsb edir.

Göründüyü kimi, artıq açıq şəkildə Vaşinqton region dövlətlərini Rusiyanın yeni qaz layihəsindən çəkəndirərək TAP-a qoşulmasına nail olmağa çalışır. Bununla bağlı diplomatik səylər açıq şəkildə ortadadır. Təbii ki, bu məsələdə ABŞ-ın dövlət maraqları var və Vaşinqton Avropanın enerji təhlükəsizliyini möhkəmləndirmək, onu rus qazı asılılığından qurtarmaq üçün alternativ layihələrə dəstək verir. Ancaq eyni zamanda bu proses həm də istər-istəməz Azərbaycanı Rusiya ilə enerji (hələlik) rəqibinə çevirir.



Toğrul İsmayıl

**Ankara İqtisadiyyat və Texnologiyalar Universitetinin do-senti, politoloq Toğrul İsmayılın fikrincə, Yunanıstana önəm verilməsi Amerikanın maraqlarından irəli gəlir. ABŞ-ın region ölkələrinə "Türk axını" layihəsinə qatılmayıb, TAP-ı dəstəkləməsi üçün təzyiq göstərdiyini qeyd edən eksperte görə, bu, geniş mənada Rusiya-Qərb qarşılıqlı maraqların bölgəyə təzahürüdür: "ABŞ TAP-ın Yunanıstan üzərindən Avropaya nəqlinə önəm verir. Burda strateji seçim var. Rusiyanın təklif etdiyi rus qazının Yunanıstan**

üzərindən nəqli Qərbin maraqlarına cavab vermir.

Amerika əslində Avropa enerji təhlükəsizliyi və çeşidlənməsini təklif edir. Belə olduğu zaman çeşidlənmə qiymətlərə, təhlükəsizliyə siyasi təsirlərin azalmasına çalışır. Yeni Avropa Rusiyadan kənar mənbələrə çıxmaqla Moskvanın qazdan siyasi məqsədlər üçün istifadəsində əl-qolunu bağlaya biləcək.

T.İsmayıl deyir ki, Azərbaycan üçün hansı layihənin olması önəmli deyil, önəmli olan TAP üzərindən qazın Avropaya daşınması və bazar qiymətinə satılmasıdır: "Azərbaycan üçün önəmli olan əlverişli qiymətə və davamlı olaraq qaz bazarının satılmasıdır. Türkiyə də bu layihələrlə özünün enerji təhlükəsizliyini möhkəmləndirmək niyyətindədir. Türkiyə üçün önəmli olan bu layihələrdə aktiv yer almasıdır. Dolayısı ilə nə Azərbaycan, nə də Türkiyə bu layihələri anti-Rusiya siyasəti kimi aparmırlar. Burda əsas rəqabət ABŞ və Rusiya arasındadır. Amerika Avropaya enerji bazarını çeşidləndirmək və Rusiyanın qaz bazarında monopolist rolunu sıradan çıxarmaq istəyir.

Rusiya Azərbaycanı rəqib olaraq gördüyü üçün rədd edir və dolayısı ilə Avropa və Amerika ilə əməkdaşlığa sövq edir. Ehtiyatlar baxımından müqayisə düzgün olmasa da, Rusiya qaz bazarında rəqiblərini zəiflətmək istəyir".

□ KƏNAN



## Rusiya gəmilərinin Xəzərdə sualtı diversant axtarışı

**R**usiyanın 20-yə yaxın hərbi gəmisi və 400-ə yaxın hərbiçinin iştirakı ilə Xəzər dənizində sualtı diversiyalara qarşı hərbi dəniz gəmilərinin təlimləri baş tutub.

Virtualaz.org "RIA-Novosti"yə istinadən xəbər verir ki, bu barədə RF Cənub Hərbi Dairəsinin mətbuat xidmətindən məlumat verilib.

"Xəzər donanması gəmilərinin Həştərxan və Mahaçqaladakı dislokasiya məntəqələrində sualtı diversiyalara qarşı hərbi təlimlər keçirilib. Təlimlərdə 20-yə yaxın hərbi gəmi, kateqoriya qayıqlar və 400-ə yaxın hərbiçinin iştirakı edib", - məlumatda deyilib.



**K**onstitusiyaya Məhkəməsinin dollarla götürülən kreditlərlə bağlı qərarı yubandır. Əksər ekspertlər qərarın bankların xeyrinə olacağından narahatdır. Məsələ ilə bağlı məhkəmənin keçirilən iclasında yeddi çıxışçıdan dördü vətəndaşların mövqeyini müdafiə edib. Əksər çıxışçılar əhəlinin xeyrinə arqumentlər səsləndiriblər. Mərkəzi Bank hüquqi arqumentlər gətirə bilməyib və ölkənin maliyyə sisteminin çökəcəyinə işarə edib. Ekspertlər bu qənaətdədir ki, məhkəməyə təzyiq var və bu səbəbdən qərar bankların xeyrinə ola bilər.

Hüquqşünas Əkrəm Həsənov məsələ ilə bağlı bildirib ki, Konstitusiyaya Məhkəməsinə məsələnin hüquqi təhlilini əks etdirən növbəti, ikinci məktubunu göndərmişdir: "Məhkəmənin 7 may tarixli iclasında Mərkəzi Bankın, Bakı Apelyasiya Məhkəməsinin və Milli Məclis Aparatının nümayəndələrinin cəfəng hüquqi arqumentlərinə və Konstitusiyaya Məhkəməsinə təzyiq etmələrinə münasibət bildirmişəm. Səfəh və həyasız dəlilləri darmadağın etmək üçün başqa yolum yoxdur. Elə yazmışam ki, istənilən absurd əsaslandırmanın cavabını indidən və ətraflı verim ki, yekun qərar da o, yer almasın", - deyərək ekspert bildirib.

Ə.Həsənovun sözlərinə görə, vətəndaşların mövqeyini dəstəkləməyən üç nəfər heç nəyə əsaslanmadan demişdi ki, guya Konstitusiyanın 19-cu maddəsi və Mülki Məcəllənin 439.1-ci maddəsi banklara aid deyil: "Guya kredit münasibətlərində pul ödəniş vasitəsi kimi çıxış etmir və kredit pul öhdəliyi deyil. Bununla xarici valyutada olan kreditlərin qanunu olduğunu göstərmək istəyirlər. Ay nə bilim, kredit münasibətində pul ödəniş vasitəsi deyil, adi əşyadır, ona mülkiyyət hüququ birin-



# Konstitusiyaya Məhkəməsi dollar krediti ilə bağlı qərarı yubadır

**Əkrəm Həsənov:** "Banklar dollarla həmin kreditlər üzrə uçot dərəcəsi istisna olmaqla, bütün faiz və digər gəlirlərindən məhrum edilməlidir"

dən digərinə keçir və s. Sanki digər münasibətlərdə pul əşya deyil və ona mülkiyyət hüququ keçirilmir. Nədir onda: insan, heyvan, yoxsa bitki? Bu məntiqlə qarajda duran avtomobil də nəqliyyat vasitəsi deyil, adi əşyadır. Ay nə bilim, məişətdə ödəniş dedikdə nəyinsə qiymətinin ödənilməsi başa düşülür, buna görə də pul yalnız bu halda ödəniş vasitəsi-

dir və sair... Məişət baxışlarını hüquqi müstəviyə keçirirlər, az qala "oğru dünyası"nın dili ilə danışırlar. Eyni məntiqlə deyə bilərlər ki, hərbi xidmətə getməyən kişi, doğmayan isə qadın deyil, amma insandır. Bilmirsən nədələri necə danacaqlar indiyə? Belə ki, Konstitusiyaya Məhkəməsinin əvvəlki qərarlarına görə, kredit pul öhdəliyidir. Mərkəzi

Ə.Həsənov bildirib ki, nəinki qanunvericiliyə, həmçinin

KM-in əvvəlki qərarlarına və Mərkəzi Bankın sənədlərinə istinad edərək bunun tam əksini sübut edir: "Bundan da tutarlı arqument ola bilərmi?! Konstitusiyaya Məhkəməsi və Mərkəzi Bank öz əvvəlki və qüvvədə olan sənədlərini necə danacaqlar indiyə? Belə ki, Konstitusiyaya Məhkəməsinin əvvəlki qərarlarına görə, kredit pul öhdəliyidir. Mərkəzi

Onun sözlərinə görə, istənilən digər yanaşma ya bankları çökdürəcək, ya da əhəlinin vəziyyətini ciddi ağırlaşdıracaq: "Ombudsmanın təklifinə əsasən banklar həm faizləri itirir, həm borcu köhnə məzənnə ilə manatla geri alır. Əhali həm devalvasiya nəticəsində zərər çəkir, həm də faizləri ödəyir. Başda Mərkəzi Bank olmaqla, həmin 3 şəxs

məhz sonuncunu təklif edir və bu zaman Konstitusiyaya Məhkəməsinin açıq-aşkar təhdid etməkdən çəkinmir: nə bilim, bankların xeyrinə qərar verməsəniz, maliyyə sistemi çökəcək, iqtisadiyyat ağır vəziyyətə düşəcək və sair. Sanki ölkə iqtisadiyyatı bankların gəlirlərinin bir qədər azalmasından tam asılıdır. Amma əhəlinin vəziyyətinin ciddi pisləşməsindən heç əslilə deyil. Mərkəzi Bank manatı emissiya edən qurum ola-ol faktiki dollarlaşmaya rəvac verir. Kimə lazımdır belə Mərkəzi Bank?".

Ə.Həsənov deyib ki, ən əsas isə digər yanaşma, fərqli qərar qanunauyğun olmayacaq: "Ümumiyyətlə, hüquq sistemində, qanunların şərhini qaydasına zərbə vuracaq. Hüquqi sistemi normal olmayan ölkədə iqtisadiyyat, o cümlədən bank sistemi inkişaf edə bilməz. Konstitusiyaya Məhkəməsi Mərkəzi Bankın və bankların səhvlərini rəsmiləşdirən və onlara hüquqi don geyindirən orqan deyil. Konstitusiyaya Məhkəməsi heç nəyə baxmadan yalnız hüququ, qanunun aliliyi prinsipini və məntiqi rəhbər tutmalıdır. Maraqlıdır ki, Mərkəzi Bankı Konstitusiyaya Məhkəməsinə həmişə hüquqşünaslar təmsil edib. Yalnız 19 noyabr 1999-cu il tarixdə hüquqşünasla bərabər Elman Rüstəmov özü də Konstitusiyaya Məhkəməsinin iclasında iştirak etmişdi və o zaman məhkəmənin qərarı Mərkəzi Bankın əleyhinə, kommersiya banklarının isə xeyrinə olmuşdu. Son iclasda Rüstəmov özü yox idi. Amma hər halda, Mərkəzi Bankı hüquqşünas deyil, iqtisadçı təmsil edirdi. Əlbəttə, çox güman ki, Mərkəzi Bankın hüquqşünasları məntiqsiz və qanunsuz mövqeyi özləri səsləndirmək istəməyib, utanıblar. Amma inanmaq istəmirəm ki, bu, həmçinin ədalətli qərarın qəbul ediləcəyinə də bir işarədir".

Qeyd edək ki, Konstitusiyaya Məhkəməsinin dollarla götürülən kreditlərlə bağlı nə zaman qərar verəcəyi dəqiq deyil.

□ RÖYA

# Bulvarda qiymətlər yay gəlməmiş qalxıb

Avropa Oyunları ərəfəsində burada xidmət səviyyəsi qənaətbəxş deyil; **Bulvar İdarəsinin rəsmisi:** "Bütün idarə və obyektlər gücləndirilmiş iş rejimində işləyəcək..."

**A**vropa Oyunları ərəfəsində ölkəmizə gələcək qonaqların üz tutacağı məkanlardan biri də yaqın ki, bulvar olacaq. Bəs bulvardakı ab-hava, xidmət səviyyəsi necədir? Gələcək qonaqların istirahəti, əylənməsi istənilən səviyyədə təmin ediləcəkmi? Bütün bunları öyrənmək üçün Dəniz kənarı Milli Parka üz tutduq.

Qeyd edək ki, havaların istiləşməyə başlaması ilə bulvarda bir canlanma vardı. Hətta ərazidə idman edən insanlarla da rastlaşdıq. Oyunların başlamasına hələ bir müddət qalsa da, bulvarda eyni qonaqlar da gözə dəyirdi. Hətta öz uşaqlarını müxtəlif atraksionlarda əyləndirən xarici qonaqlarla da rastlaşdıq.

Xidmət səviyyəsinə gəlincə, eyni qonaqların daha çox olduğu çayxanalardan birini seçib, çay sifariş edib oturdurduq. Çay dəsgahları 15-30 manat arasında dəyişirdi. Qənd və limonlu sadə çay isə 2 manata, yalnız bir növ mürəbbəli çay 5-8 manat arası, şokoladlı çay isə 7 manata idi. Ancaq xidmət səviyyəsinin bir çox çay evlərində o qədər də yüksək səviyyədə olmadığını müşahidə etdik. Belə ki, həmin məkanlarda çay sifariş edib ən azı 10 dəqiqə

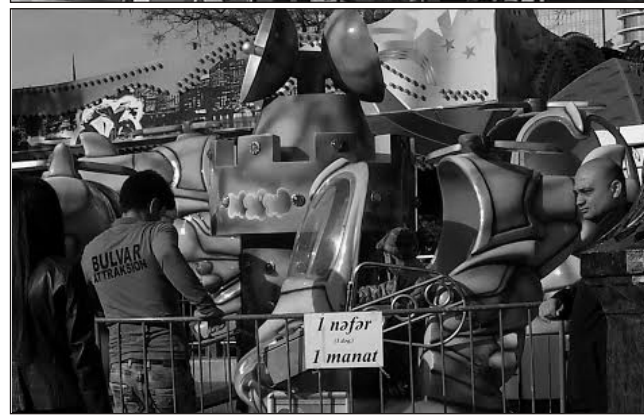


gözləməli olursan. Ofisiantların ləng işləməsi, gətirdikləri çayın açıq rəngli olması və ya tam dəmlənməməsi, bəzən çayniklərin qapaqlarının həmin çaynikə uyğun gəlməməsi, buna görə də qapağı tersinə qoymaları xidmət səviyyəsinin aşağı olmasından xəbər verir. Onu da müşahidə etdik ki, çay evlərində işləyən ofisiantlar xarici dil bilmirlər. Gələn turistlər isə onları seçdikləri menyunun (mürəbbə, şokolad) şəklini göstərməklə başa salır, ya da azərbaycanca bir iki söz deyərək sifariş verirdilər.

Atraksionlara gəlincə isə əvvəllər 5 dəqiqəsi 3 manat olan atraksionlar havaların isinməsi və bulvara üz tutanların sayının

artması ilə dəqiqəni azaldıb qiyməti cüzi də olsa artırırdılar. Belə ki, əksər atraksionların artıq 5 dəqiqəsi deyil, 3 dəqiqəsi 3 manat idi. Uşaqların tullanaraq əylənməsi üçün olan atraksionun qiyməti 5 dəqiqə üçün 4 manat, körpə uşaqlar üçün setkada kiçik topların içində əylənməyə 5 dəqiqəsi 1 manat, vikinq adlanan atraksionun 3 dəqiqəsi isə 2 manat idi. Atraksionların hamısı da demək olar ki, işlək vəziyyətdə idi və uşaqlarla dolub-daşırdı...

**Dənizkənarı Bulvar İdarəsinin rəis müavini Nazim Məcidov Bakı Oyunları ərəfəsində bulvarda bir çox yeniliklərin, xidmətlərin olacağını dedi:** "Biz bilirik ki, yay oyunları zamanı şəhər sakin-



lərinin və gələn qonaqların böyük hissəsi bulvar ərazisinə üz tutacaq. Ona görə də ciddi hazırlaşmışıq. Nəzərə almaq lazımdır ki,

bulvar ərazisində üç idman meydançası var. Bunlar Bakı İdman Sarayı, "Kristal Hall" konsert idman kompleksi və Su Oyunları İd-

man Sarayıdır. Xatırladıq ki, Su Oyunları Sarayı yenidən istifadəyə verilib. Ona görə də bulvar ərazisində həm idmançıların, həm də onlarla gələn heyətin, turistlərin, jurnalistlərin sayı kifayət qədər çoxalacaq. Onların rahatlığı üçün idarə çalışacaq ki, bulvarın hər yerində internetə qoşulmaq üçün VF şəbəkəsi olsun."

**N. Məcidov ərazidə fəaliyyət göstərən işçilərin artıq xarici dil kurslarına göndərildiklərini də dedi:** "Paytaxtımıza gələn qonaqların post-terminallara böyük tələbatı olacaq. Biz çalışacağıq ki, bütün obyektlərdə, ticarət mərkəzlərində post-terminallar işlək vəziyyətdə olsun. Bu istiqamətdə artıq işlər aparılır. Bizim kifayət qədər xarici dildə danışan işçimizin olmasına baxmayaraq daha 32 nəfəri hazırda dil kursuna göndərmişik. Onlar bizim mühafizə xidmətinin əməkdaşlarıdır. Bu da ona görədir ki, mühafizə xidmətinin əməkdaşları xüsusi uniformada bulvar ərazisində gəzəcəklər. Gələn qonaqlar da nəse soruşmaq üçün əsasən onlara yaxınlaşacaqlar. Ümumiyyətlə, hər bir obyektə ən azı, bir nəfər də olsa xarici dil bilən olacaq. Bütün idarələr və obyektlər gücləndirilmiş iş rejimində işləyəcək. Qatarlarımız üç marşrut üzrə işləyirdi. Onlar qalmaq şerti ilə yeni marşrutlara açılacaq ki, turistlər istədikləri kimi bulvarın bir başından o biri başına qədər müəyyən yerlərdə dayanacaqlarda dayanmaq şerti ilə hərəkət etsinlər. Gəmilərimiz də daha çox işləyəcək. Səhər daha tez işə başlayacaq, gecə isə fəaliyyətlərini qədər dayandıracaq. Digər lazımı tədbirlər də görülmür".

□ Günel MANAFLI  
Fotolar müəllifindir



Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında  
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına  
Dövlət Dəstəyi Fondu

# KİVDİF

www.kivdf.gov.az

Ermənistan-Azərbaycan,  
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında  
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,  
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

# Qarabağ

**A**zərbaycanın işğal altındakı Dağlıq Qarabağ bölgəsində mayın 3-də növbəti qanunsuz "parlament seçkiləri" keçirildi. Həmin "seçkiləri" erməni lobbisinin paraları hesabına bir çox ölkələrdən tutub gətirilmiş üzdənirəq müşahidəçilər izlədilər. Ancaq bu, təkə erməni icmasının canfəşanlıqlığının nəticəsi deyildi. Yəni sırf maddi amildən (maraqdan) qaynaqlanırdı.

Məsələn, "müşahidəçilər" arasında separatçı Cənubi Osetiya "parlament"nin spikeri Anatoli Bibilov da olub. Və o, əslində Cənubi Osetiyani yox, Rusiyani təmsil edib. Başqa sözlə, bilavasitə Kremlin sifarişini yerinə yetirib. Ən azı ona görə ki, 2008-ci ilin yay hərbi kampaniyasından - "5 günlük müharibə"dən sonra - Abxaziya və Cənubi Osetiyanın "müstəqilliyini" Moskvanın bir tərəfli qaydada tanımasından, orada böyük sayda rus hərbi hissələri yerləşdirildikdən sonra bu qurumların söz sahibliyi bütünlüklə "xilaskar" ölkəyə - Rusiyaya keçib.

Beləcə, belli olur ki, Azərbaycan ərazisində növbəti qanunsuz seçkilərə legitimlik donu geydirməkdən ötrü Rusiya da bacardığını edib - "müşahidəçi" qismində Gürcüstanın separatçı bölgəsinin qondarma parlamentinin spikerini Xankəndinə yollamaqla. Bundan əlavə, faktdır ki, qanunsuz seçkilərini "müşahidə eləmək" üçün Rusiyanın bəzi deputatları da separatçı bölgədə olublar və bu fakta hələ ki, rəsmi Moskvanın hər hansı qınayıcı reaksiyası olmayıb.

Bu, Moskvanın Azərbaycana münasibətdə, yumşaq desək, qeyri-dost yanaşmasıdır, lap dəqiqi, şantajdır. Çünki Rusiyanın "dobro"su olmadan nə Anatoli Bibilov, nə də Duma üzvləri aydırdı ki, bu addımı ata bilməzdilər.

Gürcü ekspertlərinin məsələyə verdikləri şərhlər də eyni qənaəti təsdiqləyir. İş ondadır ki, həmin Bibilov Dağlıq Qarabağda Ermənistan parlamentinin spikeri Qalust Saakyanla görüşüb və bu fakt haqlı olaraq rəsmi Tiflisin sət etirazına səbəb olub. Ermənistanın Gürcüstandakı səfiri XİN-ə çağırılıb, ondan izahat tələb edilib. Lakin rəsmi İrəvan bu hərəkətə hələ də arqumentli izah tapa bilməyib. Tiflis isə gözləyir.

Ancaq şübhə yox ki, bu məsələdə də İrəvan Moskvanın təlimatı ilə hərəkət edib. Yəni belə qənaət hasil olur ki, Bibilov vasitəsilə Moskva həm Azərbaycanı, həm də Gürcüstanı şantaj edib. Necə deyirlər, "bir güllə ilə iki dovşan vurub". Fəqət, vura bilibmi?

Bəzi siyasi müşahidəçilər İrəvanın Tiflisə qarşı belə açıq



# Kremləndən Bakıya növbəti

# Qarabağ şantajı

Separatçı bölgədəki 3 may "seçkiləri" Rusiyanın ərazi bütövlüyümüzə qarşı ikili münasibətini üzə çıxarıb; bu yanaşma müharibə variantında Moskvanın özünü necə aparacağı məsələsini təzədən aktuallaşdırır; Bakı-Tiflis hərbi alyansı yarana bilər...

\*\*\*  
Əlavə edək ki, rəsmi Moskva Ankara, Tiflis, Tehran, Kiyev, Vaşinqton, Avropa Birliyindən fərqli olaraq Dağlıq Qarabağdakı 3 may "seçkiləri"ni pisləyən ayrıca, konkret bəyanatla çıxış etməyib. Bu azmış kimi, separatçı Bibilovu Azərbaycanın işğal altındakı bölgəsinə saxta seçkiləri izləmək üçün göndərməklə, öz deputatlarının Dağlıq Qarabağa səfərinə göz yummaqla Kreml faktiki surətdə Bakını şantaj edir, ölkəmizin ərazi bütövlüyünə münasibətdə öz səmimiyyət dərəcəsini nümayiş etdirir.

Yuxarıdakı insident (Saakyan-Bibilov təması) də nəzərə alınsa, Rusiyanın Qarabağ

və digər separatçı kartlardan öz maraqlı üçün istifadə etmək niyyətinin çox ciddi olduğunu ortaya qoyur, necə deyirlər, Rusiyanın "ipinə odun yığmağın" təhlükəli olduğunu üzə çıxarıb.

Söhbət həm də yeni müharibə vəziyyətlərinin yaranaçağı təqdirdə Moskvanın özünü necə aparacağından gedir.

\*\*\*  
"Rusiya Qarabağı qaytarmaqda Azərbaycana mane ola bilər". Bunu isə 2-ci Dünya müharibəsinin veteranı, Azərbaycan prezidentinin hərbi məsələlər üzrə keçmiş müşaviri Tofiq Ağahüseynov deyib. O, şübhə edir ki, Rusiya Azərbaycana öz ərazi bütövlüyünü güc yolu ilə bərpa etməyə mane olmayacaq. Bu barədə o, "Interfax-Azerbaydjan"a açıqlamasında bildirib.

"Şəxsən mən əminəm ki, Azərbaycanın Milli Ordusu bu gün ərazilərin azad edilməsi vəzifəsindən öhdəsindən sərbəst şəkildə gələ bilər. Ancaq bu yöndə daim bir sual var: kim bu prosese mane ola bilər? Söhbət Rusiyadan gedir. Hələlik aydın deyil: Azərbaycan hərbi yola əl atsa, Rusiya özünü necə aparacaq" - bildirib eks-müşavir.

"Bizim ölkəmiz tərəqqi dövrünü yaşayır. İstənilən müharibə isə dövlətin deqradasiyasına gətirir. Ona görə də ölkəmiz problemi dinc yolla həll etməyə çalışır və bu istiqamətdə böyük işlər görülüb" - əlavə edib o.

\*\*\*  
Yekun yerinə qeyd edək ki, Dağlıq Qarabağdakı 3 may qanunsuz seçkiləri bir daha Azərbaycanın ərazi bütövlüyü məsələsində qonşu dövlətlər, Minsk Qrupu həmsədrləri, Qərb və beynəlxalq təşkilatlar üçün özünəməxsus lakmus kağızı rolu oynamış oldu. Artıq kimin bu kağızı hansı "rəngə" boyadığı ortadadır. O sırada Rusiyanın separatçı bölgədəki saxta seçkilər fonunda ərazi bütövlüyümüzə münasibətdə üzə çıxan ikili yanaşması müharibə variantında onun davranışı məsələsini təzədən gündəmə gətirir.



# Azərbaycan-Türkiyə birgə təlimləri başladı

Naxçıvandakı təlimləri Zakir Həsənov şəxsən müşahidə edəcək...

**A**zərbaycan-Türkiyə birgə taktiki təlimləri başlayıb. Müdafiə Nazirliyindən verilən məlumata görə, Azərbaycan Respublikası ilə Türkiyə Respublikası arasında hərbi əməkdaşlıq haqqında sazişə əsasən mayın 12-dən Bakıda və Naxçıvanda iki ölkənin silahlı qüvvələrinin qoşun növlərinin cəlb olunması ilə birgə taktiki təlimlər başlayıb.

Təlimlərin Naxçıvanda keçirilən mərhələlərindən biri Azərbaycan Respublikasının müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov və Türkiyə Respublikasının 3-cü ordu komandanı ordu generalı Ümit Dündarın ümumi nəzarət və müşahidəsi ilə həyata keçiriləcək.



de-marşını Gürcüstanın 24 aprel mərasimlərində iştirak üçün Ermənistana aşağı ranqlı nümayəndə heyəti göndərməsindən rəsmi İrəvanın narazı qalması və əvəz çıxması ilə izah edirlər (*Gürcüstan 24 aprel "soyqırım" törənlərində parlament sədrinin müavini səviyyəsində təmsil olunub*).

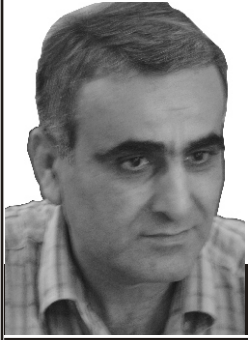
**İnsidenti vesti.az-a şərh edən gürcü ekspert Gela Vasadze belə görüşlərin təsadüfi olmadığı və tərribat xarakter daşdığını deyir:** "Tərribatların müəllifi isə Kremlidir. Belə görüşlər əlbəttə ki, təsadüfi baş vermirdi. Qafqazlıların yaxşı bir məsələsi var: "Elə et ki, ne şiş yansın,

nə də kabab". Bax, bunu Ermənistan parlamentinin spikeri bacarmayıb".

**Siyasi şərhçi Vasili Papaşa öz növbəsində görüşün Gürcüstanla münasibətdə qeyri-dost addım olduğunu vurğulamaqla yanaşı, belə bir aktın ikili anlam daşıya biləcəyini söyləyib:** "Birincisi, İrəvan Gürcüstanla münasibətdə öz siyasətinə təzədən baxmağa başlayıb ki, bu da Ermənistanın özü üçün neqativ nəticələrə gətirə bilər. İkincisi, Ermənistan Dağlıq Qarabağda separatçı qurumun nümayəndə heyətinin qəbul etmək məsələsində müstəqil iradə yiyəsi olmayıb. Nəzərə alsaq ki, Bibilov bütünlüklə Moskvanın di-

rektivlərindən asılıdır, o zaman bunu Kremlin ermənilərlə gürcülərin arasını vurmaq cəhdi kimi qiymətləndirmək lazımdır. Ermənistan XİN-in insidentlə bağlı gürcü tərəfinə rəsmi cavabının gecikməsi də onun göstəricisidir ki, həmin görüş axırədək İrəvanla razılaşdırılmayıb. Ancaq İrəvanda başa düşməlidirlər ki, Gürcüstanla münasibətdə belə qeyri-diplomatik addım ayrı reaksiya doğura bilər - Tiflis hərbi sahədə Bakı ilə yaxınlaşmağa başlayar. Lakin əməkdaşlığın bu forması indi artıq Güney Qafqazda sülh və sabitliyin qorunması çərçivəsində strateji tərəfdaşlıq xarakteri daşıyacaq".





## Səslər bölündükə...

**Zahid SƏFƏROĞLU**  
zahid.safaroglu@box.az

**Bu** il Azərbaycan və Türkiyə ilə yanaşı, bəzi digər yaxın-uzaq ölkələrdə də parlament və ya prezident seçkiləridir. Seçki ili yaşayan dövlətlər sırasında Polşa da var. Bu ölkədə artıq prezident seçkilərinin birinci turu arxada qalıb. Ən maraqlısı odur ki, ilk turda hazırkı prezident Bronislav Komorovski nəinki 50%+1 səsle qalib gəlib ikinci müddətə yoluna rahat davam edə bilməyib, hətta əsas rəqibindən (34,76) az səs toplamaqla yalnız ikinci tura adlaya bilib - 33,77 faiz.

Polşadakı seçkilər, ümumiyyətlə, bu ölkənin demokratik inkişaf təcrübəsi bir neçə cəhətdən Azərbaycan üçün xeyli ölçüdə önəmli sayılmalıdır. Əvvəla, Polşa da sosialist şinelindən çıxıb, vaxtilə sovet-sosialist düşərgəsinin tərkib hissəsi olub. Lakin vətəndaş qarşıdurmasından da keçsə, aparılan köklü siyasi-iqtisadi islahatlar sayəsində yekunda tərəqqi yoluna çıxmağı bacarıb və hazırda Avropanın, Avropa Birliyi və NATO-nun sayılıb-seçilən ən sanballı dövlətlərindəndir.

Polşa artıq demokratik idarəçilik sistemi olan ölkədir. Burada hakimiyyət bir neçə dəfə seçkilərlə dəyişdiyindən demokratik ölkə standartına çoxdan uyğun hesab edilir. Yəqin ki, mayın 24-də təkrar səsvermədən sonra növbəti dəfə bunun şahidi olacağıq: ali hakimiyyətdəki bir qüvvəni və ya şəxsi xalqın iradəsi ilə başqa birisi əvəzləyəcək.

Ancaq bununla Polşa dövləti nə dağılacaq, nə də zəifləyəcək. Sonu da çatmayacaq. Tam əksinə, daha da güclənəcək, çiçəklənəcək. Çünki xalqın iradəsi olan yerdə məğlubiyyətdən, gerilikdən söhbət gedə bilməz. Çünki demokratiya - "rəngarənglikdə birlik, rəngarənglikdə güclüyük" deməkdir.

Ən ümüdsi, ortada demokratiya təcrübəsi var - səslər nə qədər parçalansa, dövlət bir o qədər sağlam rəqabətdən udar, bütünlənşər, seçkilərdən daha güclü çıxar. Və əksinə, vay o məmləkətlərin halına ki, orada azad və ədalətli seçkilərin heç yeri də gəlmir, xalq hakimiyyətin seçilmə ilə dəyişməsinin nə olduğundan bixəbərdir, seçkilərdə "qaliblərin" səs faizi isə on illər boyu 80%-dən aşağı düşür.

İndi sonuncuların da dünyadakı yerinə, roluna baxın, hər 4-5, uzağı 10 ildən bir sükançısının dəyişdiyi demokratik ölkələrə də. Ümumiyyətlə, qlobal siyasəti müstəsna olaraq demokratik məmləkətlər, Qərbi dünyası yönəldir, idarə edirsə, bunun özü hər şeyi demir ki, azad seçkilərin misilsiz üstünlüyünü əyani göstərmir ki?

Bu xüsusda Azərbaycanın doğrudan da postsosialist Polşasından götürəsi, öyrənəsi çox şeyi var. Polşaya həm də ona görə diqqəti artırmalıyıq ki, ABŞ-ın nüfuzlu "Stratfor" qeyri-hökumət analitik təşkilatı (ona "kölgə kəşfiyyatı" da deyirlər) bir neçə ay öncə bu ölkənin yaxın 10 ildə Almaniyanı da üstələyərək, Avropa Birliyinin mərkəzi dövləti olacağını proqnoz edib. Yəni önümüzdəki illərdə Varşava Avropa və dünya siyasətində qat-qat ciddi söz sahibliyinə malik olacaq.

Bizim isə Qarabağ kimi böyük problemimiz də var. Polşanın güclü, önəmli dövlət olaraq Qarabağ məsələsinə yaxşı mənada təsirinin artmasını arzu ediriksə, o zaman onunla yaxınlaşmaq üçün ilk olaraq ortaqlıq (ümumbəşəri) dəyərləri bölüşməyi bacarmalıyıq. Özü də Ermənistanı qabaqlayaraq...

Demirik ki, birdən-birə Polşanın iqtisadi, demokratik göstəricilərinə çataq, onu keçək, demokratik inqilab edək. Bu, bəlkə mümkün də deyil. Ancaq yanımızda qardaş Türkiyənin demokratik idarəçilik təcrübəsi də var axı. Di gəl, on illərdir "bir millət iki dövlət" deyənlər "bir millət - iki fərqli seçki" siyasətindən qurtula bilmirlər.

O səbəbdən nəticə, vəziyyət Norveçin Azərbaycanadakı sabiq səfiri Steynar Gilin dediyi kimi olaraq qalır: "Sizdə hələ də baş nazir Artur Rəsizadədi? Mən səfir olanda da o idi..."

\*\*\*\*\*

Gerilik, reqress brendlərdən və rəzmlərdən qurtulmaq zamanı çatmadımı?

**Y**öteburq mühacirləri ilə bir aradayıq. "Yeni Müsavat"ın "Mühacir azərbaycanlılar" layihəsi son sürətlə davam edir. Dərdlər, problemlər, uğurlar... təxminən bənzərdir. Amma yanaşmalar bir az fərqlidir. Bu dəfə də Müsavat Partiyasının fəallarından olan Rasim Cabbarov və Milana Bağırılı cütlüyü ilə söhbət edirik. Nərgiz Yaqublunun anım tədbirindən sonra bir az qəmgin, bir az məzhun əhvalda olsalar da, Kənan Hacıbəkbəroğlunun evində bir araya gəlirik. İsveç reallıqlarından danışırıq, amma bir az fərqli.

Arayış üçün deyək ki, Milana xanım uzun müddət Müsavat Divanının üzvü olmuş, İsa Qəmbərin yaxın qohumu olan Fəxrəddin Bağırının qızıdır.

**"Məcburən burda qalırıq, İsveç bizə, mentalitetimizə uyğun deyil"**

Öncə gelişlərini, bu yad torpaqları niyə məskən seçdiklərini, necə uyğunlaşdıqlarını danışırıq. Klassik mühacir yaşantısı...

Milana Bağırılı danışır ki, İsveçə 2012-ci ilin oktyabrın 22- də gəlib. Yeni tam 2.5 ildir İsveçdə yaşayır, siyasi səbəblərə görə gəliblər.

**Rasim Cabbarov isə deyir ki, onlar seçim etməyiblər:** "Bilmirdik hara gəlirik. Sadəcə, siyasi olaylara görə gəldik. Özüm 91-ci ildən siyasi hərəkatlarda olmuşam. 2003-cü il 15-16 oktyabr hadisələrindən sonra təzyiqlə məruz qaldım. Mən Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinə işləyirdim. Seçkilərdən sonra təzyiqlə işdən çıxarıldım və mənə qarşı təzyiqlər başladı".

**M.Bağırılı:**  
- Hər ikimiz İsa Qəmbərlə qohumluğumuz olduğuna görə təzyiqlərlə üz-üzə qalmışdıq. İş tapmaq, Bakıda yaşamaq çətinləşmişdi.

**R.Cabbarov:**  
- 2003-cü oktyabrın 21-də işdən çıxarıldım. Ondan sonra da heç bir iş tapa bilmədik. Hər zaman siyasi təzyiqlər olurdu.  
- *Rasim bəy, ümumi əhvalınızdan belə hiss edirəm ki, burda hələ də özünüzü tapa bilmirsiniz, narahat görünürsüz.*

**R.Cabbarov:**  
- Bura gəlmək istəyənlərə tövsiyə etməzdim. Nəinki bura, heç bir ölkəyə. Vətən bizimdir, vətəndə yaşamalıyıq. Konstitusiyaya hüquqlarımızdan tam istifadə etməliyik. Buna görə də hökumət şərait yaratmalıdır. 9 milyon əhali olan ölkənin 3 milyonu kənaradırsa, hökumət bu bərdə düşünməlidir. Biz məcburən burda qalırıq. Bizim mentalitetə uyğun deyil, yaşantımıza uyğunluğu yoxdur. 41 yaşım var, bu yaşdan sonra inteqrasiya çətinidir. Əziyyət çəkdiyimi isə burdakı bütün tanışlar bilir, görür.

**M.Bağırılı:**  
- Şahnaz Mətləbzadə ilə Firuduna baxıb düşünürdük ki, bizə çətin olacaq. Çünki onlar bu mərtəbəyə yüksəlmək üçün xeyli iş görüblər, xeyli çətin mərhələlərdən keçiblər.  
- *Rasim bəy, bura gəldiyinizə görə ilk nə zaman peşman oldunuz?*

**R.Cabbarov:**  
- Düşərgəyə düşdüyümüz ilk gün yaşadım peşmançılığı. Getdim yoldaşıma dedim ki, biz səhv etmişik. Uzun müddət çəkdi depressiya. Geriyə qayıtmaq da mümkün deyildi. Belə ağır sıxıntılar, ruh halında davam etdi hər şey...

**"Çörəyi ancaq səhər yeməyində verirdilər, pulla çörək alır, o çörəyi çamadanın üstündə doğrayıb yeyirdik..."**

**M.Bağırılı:**  
- Öyrəşə bilmirdim heç nəyə. O dərəcədə pis idi şərait. Qaldığı-



# "Gəlmək istəyənlərə mühacirəti tövsiyə etməzdim"

İsveçdəki gənc ailədən ilginclik mühacirət təsvirləri, düşərgə həyatının dözülməz şəraiti və fərqli məsləhətlər



**Rasim Cabbarov: "Düşərgəyə düşdüyümüz gün yoldaşıma dedim ki, biz səhv etdik..."**



**Milana Bağırılı: "İsa Qəmbərlə qohum olduğumuza görə təzyiqlərlə üz-üzə qaldıq"**



mız düşərgədəki otağın eni 1.5 metr, uzunluğu isə 3 metr idi. Türməyə bənzər bir yer idi. Yeməyi də kağızla, talonla verirdilər. 2 həftə qaldıq. Sonra bizi düşərgənin yerləşdiyi kənddə bir hotela

apardılar. Hamı dincəldirdi-filan, amma biz yaşaya bilmirdik.

- *Düşərgənin klassik çətinlikləri, ha? Doyunca yeyə bilməmək, məhrumiyyət...*

**R.Cabbarov:**  
- Təəvvür edin ki, bizə çörəyi ancaq səhər yeməyində verirdilər. Nahar, şam zamanı çörək olmurdu. Bir az pulumuz vardı, onu da çörəyə verirdik. Gedib alırdıq ki, yeməyimizi çörəklə yeyə bilək. İki çamadanımız vardı, onun üstündə çörək doğrayırdım. Beləcə doymağa çalışırdıq. Günün bir günü, səhərə yaxın, 5-6 saatlarında, secu-

rity formasında biri girdi içəri. Dedi ki, sizin kəmpiniz qurtardı. Həmin vaxt 17 gün idi ki, oradaydıq. 2012-ci ilin oktyabrında gəldik, 2013-cü ilin mayında oturmağa alındı. Əslində üçüncü bir ölkəyə deport olmaq istəyirdik. Şəraitdən dolayı. Hər hansı birinə. Dedi ki, şərait pisdir. Amma hələlik burda qalmışıq.

**"İcazə vermərəm ki, uşaqlar evdə İsveç dilində danışsınlar"**

- *İki uşağınız var. Onlar necə, öyrəşə biliblərmi İsveç dilinə, yaşantısına? Dili öyrənmirlərmə, evdə hansı dildə danışsınlar?*

**M.Bağırılı:**  
- Uşaqlar yaxşıdır, İsveçə öyrəşirlər. Biri bağçaya gedir. O biri bura gələndən məktəbə gedir. 1 il aşağı sifə qoydular. Məndə dil yaxşıdır, öyrənmişəm. Rasimlə pisdir.

- *Narahat deyilsiz ki, uşaqlar öz ana dillərini unudurlar?*

**R.Cabbarov:**  
- Mən qoymuram uşaqlar evdə İsveç dilində danışsınlar. Böyük oğlum 4-5 dil bilir. Murad isə Azərbaycan dilində zorla danışır.

**M.Bağırılı:**  
- Narahat deyiləm ki, uşaqlar öz dilini unudurlar. Çünki biz evdə onlarla ana dilində danışırıq. Otaqlarında milli bayraqlarımız asılıb. Bayrağı görəndə qışqırırlar.

**R.Cabbarov:**  
- Oğlumuz Ayxan 5 yaşından futbola gedir. Ən böyük arzumu burda Azərbaycanın milli formasını geyinməsidir. Çünki biz azərbaycanlıyıq və hər yerdə də öz vətənimizi təmsil etməliyik. Artıq burdakı futbol klubundan təklif gəlib. Yaxşı oynadığı üçün dərhal seçilib digər həmyaşıdlarından.

\*\*\*\*

Uşaqların başı yan otaqda mühacir Şahnaz Mətləbzadə və Firudin Ələsgərovun, eləcə də Kənan Hacıbəkbəroğlunun uşaqları ilə oynamağa qarışıb. Heç cür söhbətə çəkə bilmərəm, onların öz dünyası var. Hər dəfə qulaq asıram: hər cür dildə səslənlər bir-birinə. Kənanın uşaqları daha çox Azərbaycan dilində, Şahnazla Milana xanımları isə İsveç və Azərbaycan dillərində... Bütün hallarda anlaşırıq, fikirlərini, enerjilərini bir-birinə çatdırmaqda qəti əziyyət çəkmirlər. Uşaqların vahid dili olur axı: uşağın dili...

□ **Sevinc TELMANQIZI**  
Yöteburq İsveç



**M**usiqi əsərlərinin yaradıcısı bəstəkardır. Bəstəkarlar musiqi bəstələyir, vokalist, müğənni və ya hansısa instrumental ifaçısı onun bəstəsini ifadə edir. Adətən bəstəkarlar əsər və ya mahnılar yazarkən xüsusi musiqi nəzəriyyəsinə əsaslanırlar. Bu isə kifayət qədər savad və istedad tələb edən sahədir.



## Hansı bəstəkarın mahnıları daha çox sevilir?

Yaradıcı sahə və sənət adamlarının məsələyə baxışları üst-üstə düşmür...

Professional şəkildə bəstəkarlığa yiyələnmək üçün musiqi nəzəriyyəsinə, harmoniya və polifoniyaya bilmək, orkestrləmə, musiqi formaları, hər hansı musiqi alətində çalma qabiliyyətinə malik olmaq tələb olunur. Hazırda isə peşəkar, istedadlı bəstəkarlar sanki arxa plana keçib, musiqi anlayışı olmayanlar belə kompüterin köməyi ilə notları bir araya gətirib, aranjemanda düzəlişlər edərək, bəh-bəhlə müğənnilərə təqdim edirlər.

Keçirilən sorğulardan da məlum olur ki, əksər gənc "məşhur" bəstəkarlar dahi Üzeyir Hacıbəyov, Fikrət Əmirov, Rauf Hacıyev, Tofiq Quliyevin yaradıcılığı ilə nəinki tanışdır, bu yöndə məlumatlı olmağa belə maraqlı deyillər.

Müğənnilərin də çoxu təqdim olunan mahnıların hansı səviyyədə yazılmasına, polifonik qanunlara riayət edilib-edilməsinə diqqət etməyərək yalnız populyarlığın arxasınca qaçmağa üstünlük verirlər. Bəs müğənnilər hazırda ən çox hansı bəstəkara üstünlük verir?

Xalq artisti İlhamə Quliyeva hazırda daha çox sevdiyi bəstəkarların adını açıqlayıb:

"Eldar Mansurov, Aygün Səmədzadə, Xanım İsmayılqızıni çox sevirem. Bu siyahıda millət vekili Novruz Aslanın da adını çəkə bilərəm. Onun "Yaşın nə fərqi var" mahnısı hər kəs tərəfindən sevilir, bəyənilir. Bir müddət bundan əvvəl dünyasını dəyişmiş, dahi Üzeyir Hacıbəyovun sonuncu yadigarı Ramiz Mirişlinin bəstələri isə misilsizdir. Ramiz müəllimin bəstələrinə olan sevgim sonsuzdur. Vaxtilə bizim Oqtay Rəcəbov, Tahir Əkbər, Emin Sabitoğlu və digər istedadlı bəstəkarlarımız olub. Onların bəstələri indi də sevilir, gənc musiqiçilər tərəfindən səhnələrdə ifa edilir".

**Müğənni Xuraman Şuşalı:** "Fikirimcə, hazırda daha populyar olan bəstəkar Nazimdir. Gövhər Həsənzadə də populyar olan bəstəkarların siyahısındadır. Əsas odur ki, mahnı səviyyəli şəkildə yazılsın, əvvəli-axırı müəyyənleşə bilsin".

**Manaf Ağayev hazırda daha çox gənc bəstəkarların önündə olduğunu dedi:** "Hərənin öz səsinə uyğun bəstəkarı var. Pis bəstəkar yoxdur, pis ifaçı var. Mən də gənc bəstəkarlara üstünlük verirəm. Onların adına gəldikdə isə əgər açıqlasam, siz tanımayacaqsız. Çünki çox gəncdirlər. Bu gün onlar bilirlər ki, xalqa nə lazımdır. Bir də görür-

sən bir gənc elə mahnı yazır ki, adam heyran qalır, gözləmirsen ki, bu uşaq belə mahnı yazsa bilər".

**Müğənni Təranə Qumral** həm özünün, həm də Musa Musayevin daha çox hansı bəstəkara üstünlük verdiyi barədə danışdı: "Hər ikimiz elə Musa Musayevin mahnılarına müraciət edirik. Şəxsən mənim üçün ən nüfuzlu bəstəkar Musa Musayevdir".

**Bəstəkar-müğənni Cabbar Musayev isə özünəməxsus açıqlama verir:** "Oxuya bilməyənlərin bəxti onda gətirir ki, cəmiyyətimizdə çoxlarının musiqi anlayışı yoxdur.

Bəstəkarlara gəldikdə isə hazırda mənim üçün ən tanınmış və populyar bəstəkar Könül Kərimovanın da sevdiyi, rəğbət bəslədiyi gənc bəstəçi Pərvizdir. Pərviz gənclərin zövqünü oxşayan musiqi yazmaqda peşəkardır. Mənim üçün indi bir nömrəli odur. Tanınmış müğənnilər belə onun bəstələrini əldə etmək üçün dəridən-qabıqdan çıxır, çalışırlar ki, onun qəbuluna düşsünlər. Pərvizdən başqa Ramalın da bəstələri

## Türkiyədə şouda maşın qazanan cütlük AzTV-dən qovulur



**T**ürkiyədə yayımlanan "Ben bilmem, eşim bilir" yarışmasında qalib olan AzTV-nin "Xəbərlər" proqramının aparıcısı Vüsalə Səidi və həyat yoldaşı kanal rəhbərliyi tərəfindən cəzalandırılıb.

Bu barədə "Qafqazinfo"ya AzTV-dən məlumat daxil olub. Məlumatda qeyd edilir ki, aparıcı və həyat yoldaşı sözügedən proqramda rəhbərliyin icazəsi olmadan iştirak edib. Buna görə də AzTV rəhbəri Arif Alişanovun tapşırığı ilə qalib cütlükdən işdən çıxmaları ilə bağlı izahat alınır.

Məsələ ilə bağlı Vüsalə Səidi danışmaq istəmədiyini deyib.

Qeyd edək ki, AzTV mətbuat xidmətinin rəhbəri Xatirə Qasımova da səhər saatlarından sözügedən məsələ ilə bağlı açıqlama verəcəklərini bildirsə də, kanaldan "Qafqazinfo"ya hadisə ilə bağlı heç bir məlumat verilməyib.

Məlumat saytda yayımlanandan sonra Xatirə Qasımova bildirib ki, bu barədə onlarda heç bir məlumat yoxdur: "Biz aparıcıdan izahat alınması məsələsini ilk sizdən eşidirik".

çox nüfuzludur. Daha sonra bəstəkar Nazimin, Tunarın adını çəkə bilərəm. Digər müğənnilərə də bu barədə müraciət etsəniz, qeyd etdiyim bəstəkarların adını çəkəcəklər. Deyim ki, sevimli bəstə-

karımızın, o cümlədən Aygün Səmədzadənin mahnıları hazırda o qədər də məşhur deyil. Çünki onun mahnılarını daha çox orta və yaşlı nəsil sevirlər.

□ **Xalidə GƏRAY**

# Azərbaycanda saxta Mehdilər və reallıq...

**Kənan Rövşənoğlu: "Hədislərdə dəqiq şəkildə göstərilir ki..."**

**A**zərbaycan mətbuatının son günlər ən çox müzakirə etdiyi mövzulardan biri də heç şübhəsiz ki, Bakı şəhəri Kürdəxanı qəsəbə sakini Kazım Əzizin özünü İmam Mehdi elan etməsidir.

Tarixdə indiyədək özünü İmam Mehdi hesab edənlər çox olub. Kazım Əziz isə onların saxta olduğunu, həqiqi Mehdinin özünü olduğunu bildirib. O, hədislərdə imam Mehdiyə aid bütün əlamətlərin özündə olduğunu qeyd edir.

Qeyd edək ki, Kazım Əzizin çoxlu sayda kitabın müəllifi olduğu, bir çox qəzetin redaktoru vəzifəsində çalışdığı deyilir. Hazırda ona verilən təqaüd hesabına dolanır. İndiyə qədər verdiyi proqnozların təsdiqini tapmasını əlin-

dəki sənədlərlə göstərməyə çalışır. Adı bir neçə qəzetdə hallanıb və verdiyi proqnozlar mediada yer alıb.

Ümumiyyətlə, Mehdilik anlayışı və yalançı peyğəmbərlik İslam tarixində geniş yayılıb. Peyğəmbərlik məsələsinin sona çatdığını biləndən sonra özünü imam elan edənlər meydana çıxdı. Bir vaxt Sudanda çox böyük mehdilik hərəkatı başlamışdı, ingilis hökuməti bunu çox çətinliklə yatırdı. İslam ölkələrində bu hərəkatlar zaman-zaman boy göstərib.



**Kazım Əziz**

XIX əsrin ortalarına kimi dini hərəkatlar aktual idi.

Bu günə qədər Azərbaycanda, eləcə də Türkiyədə özünü Mehdi elan edənlər az olmayıb. Sonunculardan biri 2 il öncə Bursada özünü 12-ci

İmam Mehdi elan edərək pəncərəsinin qarşısından keçən hər kəsə tüfənglə atəş açmışdı. Açılan güllələrdən üç polis məmurunu yaralamışdı...

**"İmam Mehdi (ə) nə vaxt zühur edəcək" sualını Ayətullah İbrahim Əmini belə cavablandır:** "İmam Mehdinin (ə) zühuru üçün müəyyən vaxt təyin edilməyib. Hətta Əhli-beyt imamları (ə) vaxt təyin edənləri yalançı adlandırınlar. Fuzeyl İmam Baqirdən (ə) "Görəsən, Mehdinin (ə.s) zühur edəcəyi zaman müəyyendirmi" deyə soruşduqda imam cavabında üç dəfə "Zühur zamanını təyin edən yalan danışmışdır" deyib.

Əbdürrəhman ibn Kəsr nəql edir ki, mən İmam Sadiqin (ə) hüzurunda olduğum zaman Mehzem Əsədi içəri daxil oldu və dedi ki: "Canım sizə fəda olsun! Gözlədiyiniz haqq dövlətini quracaq olan Qaimi Ali Məhəmmədin zühuru gecikdi. Bu nə vaxt reallaşacaq? İmam bu cavabı verdi: "Onun zühur vaxtını təyin edənlər yalan danışır, tələsənlər həlak olacaq; yalnız təslim olanlar qurtuluşa çatacaq və bizə qayıdacaq".

Məhəmməd ibn Müslim isə belə nəql edir ki, İmam Sa-

diq (ə) mənə belə buyurdu: "Zühur vaxtını sənə təyin edəcək kimsəni yalançı olaraq adlandırmaqdan qorxma! Çünki biz (Əhli-beyt) onun zühuru üçün vaxt təyin etmirik".

Bu mövzuda əlavə daha 10 hədis nəql edilib. Hədislərdən isə bu nəticə çıxır ki, ümumiyyətlə imamin zühuru üçün nə Rəsulullah (s), nə də hər hansı imam (ə) müəyyən bir zaman təyin etməyiblər.

**Dini ekspert Kənan Rövşənoğlu "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirdi ki, tarix boyu özünü İmam Mehdi elan edən şəxslər olub. Bunun da əsas səbəbi odur ki, müsəlmanların inancına görə (şiə və sünni mənbələrində müəyyən qədər fərqli olsa da) İmam Mehdi gələcəkdə zühur edəcək:** "Məhz İmam Mehdinin (ə) qeybdə olması ideyası tarix boyu bu ada, yəni Mehdi (ə.f) olmağa iddia edənlərin ortaya çıxmasına səbəb olub. Müxtəlif dövrlərdə, müharibələr, işğallar zamanı Mehdi adı ilə ortaya çıxıb öndərlik edən insanlar olub. Məsələn, 19-cu əsrin 80-ci illərində Sudanda ingilis işğalına qarşı hərəkatın lideri özünü Mehdi elan etmişdi. Təbii ki, həqiqət deyildi, an-

caq uzun illər bu şüarla işğala qarşı savaşımaq üçün Sudan xalqı "Mehdinin" arxasınca getdi. İraqın ABŞ tərəfindən işğalı zamanı Yəməndən olan bir nəfər özünü Mehdi elan etmişdi".

K.Rövşənoğlu dedi ki, bütün bunlar bir növ çətin zamanlarda ortaya çıxaraq xalqa İlahi yardımın olması, gözlənilən zühurun baş verdiyini göstərməyə çalışmaq və bir çox hallarda olduğu kimi, müqəddəs dəyərlərdən sui-istifadə etmək məqsədi daşıyır.

**Mehdi (ə.f) inancı İslamda dünyada ədaləti bərqərar edəcək İlahi hakimiyyətin qurulmasını ehtiva edir. Bu, bir çox təkallahlı inanclarda var:** "İslama görə, hədislərdə dəqiq şəkildə Qiyamətə az qalmış Məhəmməd Peyğəmbərin ailəsindən olan bir şəxsin zühur edərək dünyada ədaləti bərqərar edəcəyi qeyd olunur. Şiə və sünni mənbələrində bu cür onlarla hədislər nəql olunur. Ancaq zaman-zaman ortaya çıxan saxta Mehdi iddialarına da cavab var. Hədislərdə deyilir ki, zühur edəcək Mehdini hər kəs tanıyacaq və qəbul edəcək".

□ **Sevinc TELMANQIZI**



# Yekə qarnı ilə fəxr edən kişilər...

**Dəyanət Rzayev:** "Azərbaycanda yekəqarın kişilər daha çox rüşvət alan, yeyib-icməyi xoşlayan, vəzifə adamlarının rəmzidir"

**Bu** günlərdə "Instagram" sosial şəbəkəsində kişilərin öz yekə qarnlarını nümayiş etdirməsi böyük marağa səbəb oldu. Şəkillərdən də görmək olurdu ki, yekəqarın kişilər öz bədənlərinin piyli olmasından kompleks yaşamır, əksinə, sanki bununla qürurlanırlar.

Ümumiyyətlə, dünyanın bir çox ölkələrində bir çox kişilər yekəqarın olmaları ilə fəxr edir. Məsələn, Çində kişilər yay aylarında küçə-bacada, ictimai yerlərdə köynək və maykalarının etəklərini sinə-yədək qaldıraraq qarnlarını açıq şəkildə gəzirlər. Beləliklə, bu minvalla qarnlarını xanımlara göstərərək "əsl kişi, zəhmətkeş və uğurlu insan" olduqlarını nümayiş etdirirlər. Məlumat görə, çinli xanımlar da arıq kişiləri tənbel, yoxsul hesab edir, yekəqarın kişilər isə əksinə, "işlək və uğurlu kişi" kimi qəbul edirlər.

Efiopiyaadakı "Bodi" qəbiləsinin üzvləri də yekəqarın kişiləri daha cəsur, gözəl, müdrik və cazibədar sayırlar. Onların fikrincə, kişinin qarnı nə qədər böyük olarsa, həmin kişi bir o qədər ağıllı və nüfuzlu şəxsdir. Efiopiyalılar bu cür kişiləri "min" adlandırırlar və onlar qarnlarının yekəliyini fəxr edirlər. Qəbilənin sevgisini qazanmaq üçün kişilər yarım il bir guşəyə çəkilərək yaşayırlar, qan və südü qarışığından ibarət "bodola" adlı içki içir, daim yeyir və qarnlarını yekəlidirlər. Hər il Yeni il bayramında, yeni "bodi"lərin "Kael" dedikləri gündə kəndin ortasına yığılaraq qarnlarını ilə qürrelənir, rəqs edirlər. Həmin gün yekəqarın

kişilərə "baxış" keçirilir, onların arasında ən yekəqarını seçilir və başına "tac" qoyulur.

## Piyələnmənin ən təhlükəli forması - yekəqarınlıq

Bizim ölkəmizdə də yekəqarın kişilərin sayı kifayət qədərdir. Onların bəziləri kompleks hiss etsə də, bundan məmnun olanlar da var. Statistik məlumata görə, Azərbaycanda kişilərin yarıdan çoxu artıq çəkiddən əziyyət çəkir. Əsasən də ucqar rayon və kəndlərdə nənəki yekəqarın kişilər, hətta bu tip qadınların da çoxluğunun şahidi oluruq.

Ekspertlər də bildirirlər ki, artıq çəki və piylənməyə meylik yaradan faktorlar hipodinamiya (fiziki hərəkətlərin azalması), genetik amillər, asan mənimsənilən karbohidratların çoxlu miqdarda qəbulu, qidalanma pozğunluqlarıdır. Bunun fəsadları kimi çox zaman insanlarda bədənin ancaq qarın nahiyəsində piylənmə yaranır. Bu, piylənmənin ən təhlükəli formasıdır. Statistika əsasən bu cür piylənmə ürək xəstəlikləri, arterial təzyiq və şəkərli diabetin olma riskini artırır.

Gün ərzində az hərəkət edən, idmanla məşğul olmayan, sağlam qidalanmayan kişilər daha kök olurlar. Xüsusilə də onların qarın bölgəsində ar-

tıq piylər toplanır.

## Günahkar milli mətbəximizdir?

Diqqət etsək görərik ki, cəmiyyətimizdə 30 yaşından sonra həm qadın həm də kişilərdə sürətlə kökəlmə gedir. Bir çoxları bunu milli mətbəximizlə əlaqələndirir, yeməklərin yağlı olmasını əsas gətirirlər. Bugünlərdə Bakının qonağı olan güneyli azərbaycanlılarla söhbətimizdə bu məsələdən söz düşəndə onlar da bu amili vurğulamışdılar. Əslən təbrizli olan qonaqların sözlərinə görə, milli mətbəximiz çox ağır və kalorilidir, et və yağdan həddən artıq istifadə edilir.

Azərbaycan Milli Kulinarıya Mərkəzinin (AMKM) baş direktoru Tahir Əmiraslanov qarında piylərin yığılmasının milli xö-rəklərimizlə bağlı olmadığını

üçün çox xeyirlidir və yağları udur. Dünya mətbəxində də belədir, məsələn, özbəklər plovda yerkökündən çox istifadə edirlər. Lakin gəlin götürək Ukrayna borşunu. Bu yemək çox yağlıdır. Bu o demək deyil ki, Ukraynada hər kəs kök bədənli. İnsanlar yemək qaydalarına əməl etməlidirlər. Qədimdə babalarımız çiy quyruq yeyərlərmiş. Lakin onlar eyni zamanda çox işləyir, gün ərzində hərəkətli olurdular. Müasir dövrimizdə insanlar oturaq həyat sürdüyündən qarın əzələlərində piyləşmə tez gedir. Qida qəbulunda karbohidratlardan çox istifadə edilir.

**Tanınmış psixoloq Dəyanət Rzayevin sözlərinə görə isə ölkədə bu barədə vəziyyət ildən-ildə başqalayaşır:** "Azərbaycanda da bir zamanlar ye-



Dəyanət Rzayev

yavaş-yavaş sıradan çıxmağa başladı. İnsanlar televiziyalarda yayımlanan xarici seriallara baxıb oradakı aktyor və aktrissaları təqlid etməyə, qarnlarının kök olmaması üçün idmanla məşğul olmağa, artıq çəkili-rini atmağa başladılar. Bir

dən ibarət olur. Əgər embrionun orta hissəsi daha qalındırsa, gələcəkdə bu uşağın qarın nahiyəsi daha iri olur. Beləliklə, qarın nahiyəsinin böyük olması çox zaman malik olduğumuz fiziki quruluşdan asılı olur. Lakin sonradan qarın nahiyəsinin böyüməsi üçün çalışanlar da var. Məsələn, Afrikada yerləşən, müsəlmanların daha çox yaşadığı Mavritaniyada qadınların çəkisi ən azı 150 kq olmalıdır. Dünyada qəbul edilən gözəllik kriteriyalarına görə, qadın müəyyən bədən formalarına malik olmalıdır. Amma bu ölkədə qadınların arıq olması rüşvayçı fakt kimi qəbul edilir. Bu ölkənin ən gözəl qadınları ən kök olanlar hesab edilir. Arıq qadınlara isə yeməyə çörək belə ala bilməyən yoxsul kimi baxırlar. Bu ölkədə evlənmə yaşına gələn qızlar ailə qurmaq üçün kök olmalıdırlar. Bunun üçün də özləri üçün xüsusi qida rasionu hazırlayırlar. Kişilər belə kök qadınları daha cəlbedici olduğunu düşündüklərini deyiblər. Bu cür ailələrdə körpə qızları çoxlu yedizdirməklə incidirlər, hətta onlar bunun üçün döyülür. Arıq qadın gərəkdir o qəbilədə yaşamasın. Təsəvvür edin ki, bizdə bir qadın çölə lüt çıxarsa, ona qarşı hansı münasibət olarsa, o qəbilədə də arıq qadınlara o cür pis münasibət olar. Lakin sonradan bu xanımlar artıq çəkiddən çox əziyyət çəkirlər. Qara ciyər, öd kisəsi yaşlandıqca bu qadınların çox incidir. Ancaq neyləyənsən ki, bu qəbilədə köklük samballılığın rəmzidir".

□ **Xalidə GƏRAY**



dedi: "Milli mətbəximizdə hər bir şey tarazlaşdırılıb. Azərbaycana məxsus yeməklər demək olar ki, yağsızdır. Yeməklərimizin şahı olan plov belə yağlı hesab edilmir. Qayda olaraq 150 qram düyü üçün 40 qram yağ istifadə edilir. Düyü də bişəndə təxminən üç dəfə böyüyüb şişir, yağ da arada itir. Plovun qararı üçün meyvələrdən də istifadə edilir. Bu, orqanizm

kə qarın kişilər sanballı hesab edilirdilər. Yekəqarın görəndə daha çox rüşvət alan, yeyib-icməyi xoşlayan, vəzifə adamlarını gözümün qabağına gəlirdi. Hətta kök qadınlar da cəmiyyətimizdə sevilirdi. Məsələn, analar öz oğlanlarına daha çox kök bədənli qız almağa çalışırdılar. Lakin Azərbaycan Avropaya inteqrasiya olunduqdan sonra bu cür fikirlər

vaxtlar "muskullar" dəb idi. Əzələlərini qabardan insanlar yaşlandıqca qarın olurlar. Buna görə də indi arıqlıq dəbdir. Araşdırsaq görərik ki, indi neçə-neçə ailələrdə idman, trenajor alətləri var".

**Psixoloq yekəqarın olmağın çox zaman ana bətnində formalaşdığını dedi:** "Uşaq ana bətnində embrion formasında olanda əsasən üç hissə-

## Kişilər!!! Axırncı şans!!!

İsraillə təbabəti tətbiq edilir!

Əgər Sizə nə Azərbaycanda, nə də xaricdə heç kim kömək edə bilməyibsə, onda yaxşı insanlara, aşağıdakı xəstəlikləri, keyfiyyətli, qısa müddətlə və tam müalicəsini d-r Vaiz Səmədov apara bilər:

- \* Cinsi zəiflik, meylin və ereksiyanın azalması tam impotensiyədək (yaşdan və səbəbdən asılı olmayaraq)
- \* Cinsi marağın və cinsi aktların azalması
- \* Vaxtından tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayaraq)
- \* Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)
- \* Prostatitlər. Prostat vəzin böyüməsi və ya kiçilməsi
- \* Prostat adenoması (vazidə düyünlərin əmələ gəlməsi)
- \* Cinsi vəzilərin-xayaların böyünməsi və ya kiçilməsi
- \* Qasıq-xayalıqda sızıltı, küt və ya kəskin ağrılar
- \* Əvvəldən xarici cinsi üzvün balaca olması
- \* Xarici cinsi üzvün sonradan birdən kiçilməsi
- \* Cinsi üzvün düyünlə birdən öyilməsi (Peyroni xəstəli.)
- \* Oğlan uşaqlarında cinsiyyət üzvlərinin inkişafsızlığı
- \* Uşaqlarda gecə vaxtı yerinə sidiyə getməsi (enurez)
- \* Hormonal və iltihablı sonsuzluq (kişilər və qadınlarda da)
- \* Yuxusuzluq və yuxu pozuntuları
- \* Sidik aktlarının gecə ya gündüz tez-tez olması
- \* Sidik aktlarının çətinlikləri və tutulmaları
- \* Cinsi aktla bağlı sidikdə və spermada qan olması
- \* Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalıqlar və ağırlaşmalar
- \* Saçların bütün formalatda tökülməsi. Sızanaqlar
- \* Yuxuda ikən və yuxudan qalxanda qan təzyiqinin yüksək qalması
- \* Boyun, baş, bel, ayaq ağrıları və osteoxondroz
- \* Onurğa sütununun yırtığı, qulunclarm dərmanatsız müalicəsi

Həkim qəbulu və həkimə zəng etmək saat 11.00-dan sonra  
Tel: (012) 437-88-05; (050) 213 88-05.

Həkimin 16 TV çıxışları: youtube.com və facebook.com  
doktor Vaiz Səmədov.

## Elan

Təcili sərfəli qiymətə 4 otaqlı mənzil satılır.

Nərimanov Məhkəməsinin həyətində, Stalin layihəli daş bina-da 4 otaqlı əla təmirli mənzil satılır. 4/2, ümumi sahəsi 120 kv.m, kupe şkafları, geniş, işıqlı otaqları, döşəmə mozaika parket, mətbəx və digər bütün mebellər, böyük vanna otağı, cakkuzi, sakit, təmiz həyət, parkovka yeri var. Qiyməti 190 min manat. Bundan əlavə 2 maşınlaq daş qaraj da satışıdadır. (36 kv.m. qiyməti-50.000 AZN.) Mənzilin bütün sənədləri qaydasındadır, mebelləri ilə bir yerdə satılır.

Tel: (051) 984-90-63

Qəbələdə çox mənzərəli yerdə 60 sot sahəsi olan bir bağ satılır. Bağda 75 ədəd meyvə ağacı var. Hündür dağın düz ətəyindədir. Kvadrat şəklindədir. Qazı, suyu, işığı var. Bakı-Qəbələ yolundan 800 metr məsafədədir. Qiyməti razılaşma yolu ilə. Hissə-hissə ödəniş mümkündür.

Əlaqə telefonu: (055) 206-14-61

Qəbələ rayonunda tam işlək vəziyyətdə olan parket fabriki bütün avadanlıqları ilə birlikdə satılır. Qiyməti razılaşma yolu ilə. Hissə-hissə ödəniş mümkündür.  
Əlaqə telefonu: (055) 206-14-61

## Başağılığı

İslam bəy, Almaz Əliqızı və Fərəngiz xanım Günel xanıma atası Mehman bəyin vəfatından kədərli vəziyyətini bildirir, dərin hüznə başsağılığı verirlər.

## Babasil xəstəliyinin ən müasir metodla MÜALİCƏSİ

Almaniyanın məşhur "Karl Etors" firmasının aparatı ilə Moskva şəhəri proktologiya ETM-də xüsusi hazırlıq keçmiş həkim tərəfindən qansız, ağrısız, yataq rejimi gozləmədən - lateks hələqə qoyulması.

SƏLİMOV FƏRMAN  
Tel: (055) 776-70-34



**N**eftin qiyməti dünya bazarında müvəqqəti nisbi yüksəlişdən sonra yenidən enməyə başlayıb. Artıq Nyu-Yorkun NYMEX əmtəə birjasında keçirilən elektron ticarət əməliyyatlarının gedişində WTI neftinin qiyməti 1 barelə görə 0,02 dollar azalaraq 59,23 dollar təşkil edib. ICE London qitələrarası birjasında Brent markalı neftin 1 barelinin dəyəri 0,08 dollar azalaraq 64,83 dollar olub. "Reuters" agentliyi xəbər verir ki, dolların məzənnəsinin qalxması neftin qiymətinin yenidən enməsinə səbəb olub. Ekspertlər bildirirlər ki, neftin qiyməti aprelin 30-dan bəri ən çox itkiyə məruz qalıb. Bununla belə, neft qiymətlərinin son 6 ayda 50 faizədək yüksəlməsi ticarətçilərə gəlir gətirir.



# OPEK-dən neftlə bağlı bədbin proqnoz

Ekspertlər bildirirlər ki, Azərbaycan kimi iqtisadiyyatı neftdən birbaşa asılı olan ölkələr yeni mexanizmlər düşünməlidir

Lakin fiziki bazarlarda bir sıra neft markalarının satışı zəifləyib. "Reuters" bildirir ki, Qərbi Afrika, Azərbaycan və Şimal dənizindən çıxarılan neft müştəri tapmaqda çətinlik çəkir. Bu da xəbər verilir ki, OPEK-in gələn ay Vyanada keçiriləcək görüşündə neft istehsalının azaldılması barədə hər hansı qərarın qəbul ediləcəyi gözlənilir.

Neft ixrac edən Ölkələrin Təşkilatı olan OPEK isə qiymətlərlə bağlı proqnozlarını hazırlayıb. "The Wall Street Journal" OPEK-ə istinadən yazır ki, növbəti 10 ildə neftin qiyməti 100 dollardan baha olmayacaq. Məşhur nəşrin yazdığına görə, ən optimist ssenariyə görə neftin qiyməti 2025-ci ildə 75 dollar səviyyəsində proqnozlaşdırılır. Və OPEK üçün hazırda 100 dollarlıq neft siyasəti gündəmdə deyil.

OPEK yanacaqın qiymətlərini tənzimləmək üçün hasilatın həcmi dəyişmək siyasətindən artıq əl çəkib. Görünənlər onu deməyə imkan verir ki, OPEK üzvləri neftin hazırkı qiymətlərindən məmnundurlar. Və iyun ayındakı toplantılarında neft hasilatının səviyyəsini indiki səviyyədə saxlamağı planlaşdırır.

"Morgan Stanley" və "Barclays" banklarının analitikləri bildirirlər ki, hazırda Atlantik okeanında Qərbi Afrika və Azərbaycandan, habelə Şimal dənizindən hasil edilmiş neftlə dolu tankerlərin sayı artır. Treyderlər nefti tankerlərdə saxlayaraq qiymətin yüksəlməsinə gözləyirlər. Lakin müştəri gözləyən neftin həcmi artması qiymətin ucuzlaşmasına təsir edən amilə çevrilir. "Atlantik hövzəsində əlavə neft ehtiyatları var. Şimal dənizindən yüklər saxlanılır, Nigeriyadan daha böyük həcmdə neft var. Biz Liviyada hasil



**olunan neftin həcmi artırmasını müşahidə edirik, bu ölkədə kaos hökm sürməsinə baxmayaraq**,- deyə Florida ştatında mənzillənmiş "Energy Analytics Group" agentliyinin rəhbəri Tom Finlon bildirir.

"Barclays" bankı isə məlumat verir ki, mayın ilk həftəsində Nigeriyadan və Anqoladan təxminən 80 milyon barel neft satılmamış qalıb. Bu, həmin ölkələrdəki üç həftəlik hasilatın həcminə bərabərdir. Gələn ay İranla Qərb arasında yekun nüvə razılaşması əldə edilməlidir və bundan dərhal sonra İrana qarşı sanksiyalar götürülməlidir. İran vəd edir ki, sanksiyalar götürülən kimi gündəlik neft hasilatını 1 milyon bareldən 4 milyon barelə qaldıracaq. Bu isə bazarda neft bolluğunu daha da artırır və qiymətlərin ucuzlaşması üçün əlavə təzyiç yarada bilər. (virtualaz.org)

Yerli ekspertlər isə bildirirlər ki, Azərbaycan kimi iqtisadiyyatı neftdən birbaşa asılı ölkələr üçün çətin olacaq. Bu kimi ölkələr iqtisadiyyatlarını vəziyyətdən çıxarmaq istiqamətində ciddi düşünməlidirlər. **Ekspert Natiq Cəfəri** musavat.com-a açıqlamasında bildirib ki, OPEK-in daxilində çox ciddi araşdırma institutları fəaliyyət göstərir. Bu institutlar isə illərdə neft bazarında baş verəcək proseslərlə bağlı OPEK ölkəsinə və dünya ictimaiyyətinə müəyyən məlu-

matlar verirlər. Paralel olaraq, Ümumdünya Energetika Agentliyi kimi çox nüfuzlu bir beynəlxalq təşkilatda OPEK-in proqnozlarına oxşar açıqlama verib. "Bildirilir ki, yaxın gələcəkdə, azı on ildə neftin qiymətinin yüz dollara qalxmayacaq. Səbəb çox sadədir. Çünki həm dünyada neftin hasilatında ciddi artım müşahidə olunur. OPEK-ə daxil olmayan ölkələrdə hasilat kəskin şəkildə artır. Əsasən də Amerika Birləşmiş Ştatlarında hasilat artır. Dünyada on il bundan əvvəl istehsal olunan neftin az qala üçdə birini, 26-27 faizini ABŞ istehlak edirdi. Bu gün isə ABŞ artıq özü-özünü 80-85 faiz neftlə təmin edir. Yaxın 5 ildə yüz faiz neftlə təmin etməsinə, hətta ABŞ-ın da ixracata başlayacağı haqqında məlumatlar dolaşır. Konqressə müraciət ünvanlanıb artıq. 1974-cü ildən qadağa var idi ixracatla bağlı. Artıq bu qadağa da aradan qaldırılıb. Yeni Amerika kimi böyük bir oyunçu özü-özünü təmin edəcəksə, bu, artıq bazarda gərginliyi azaldır. Neftin önəmini azaldır. Ona paralel olaraq Rusiya da OPEK-ə daxildir, amma ildən-ilə hasilatı artırır. Neftin qiymətinin düşdüyü indiki şəraitdə daha çox nefti hasil etməklə qiymət endirməni az da olsa, kompensasiya etməyi düşünür. Bundan başqa, dünyanın müxtəlif yerlərində yeni, çox böyük

neft yataqları kəşf olundu. Şimal Buzlu Okeanda, o cümlədən Braziliyada, Meksikada, hətta Afrika ölkələrinin bəzilərində, Avstraliyada neft kəşf olundu, neftin kəşf olunduğu sahələrin xəritəsi genişləndi. Dünyada illərdir, on illiklərdə dominant olan bir teoriya- neft tükənir iddiası bununla da sona gəldi. Artıq həmiyə də məlumdur ki, neftin potensialı dünyada çox böyükdür. illərlə, onilliklərlə Yer kürəsində neft istehsal oluna bilər. Bu da neft bazarında olan gərginliyin azaldılmasına xidmət edən əsas amillərdən biri oldu",- deyə o vurğulayıb.

**Ekspertin sözlərinə görə, digər məsələ texnologiyaların inkişafıdır:** "Artıq neftin istehlak olunduğu sahələrdə yeni texnologiyaların tətbiqi istehlakı xeyli dərəcədə azaldır. Məsələn, əvvəl avtomobillər, təyyarələr, gəmilər, daxili yanma mühərriki olan mexanizmlərin payına neft istehlakının 30 faizi düşürdü. İndi isə artıq bu rəqəm 20 faizə düşüb. Çünki avtomobillər icad olunur, bazara çıxır. Elektriklə işləyən avtomobillər bazarda artıq yer tutmağa başlayır. Hidrogenlə işləyən avtomobillər satışa çıxarılır. Yeni elektrik enerjisinin azalması əvvəl neft çox böyük bir rol oynayırdı. Təqribən dünyada 19 faiz rol oynayırdı mazutdan, neftdən alınan elektrik enerjisi. İndi isə əksinə, bu, getdikcə aşağı düşür. Ölkələr bərpa olunan elektrik enerjisinə keçməyə üstünlük verir. O cümlədən günəş enerjisinə, külək enerjisinə, hətta okean enerjisinə, qabarma və çəkilmədən alınan enerjiyə üstünlük verilir. Yeni texnologiya həddindən artıq böyük sürətlə inkişaf edir. Bu da neftin istehlakını da getdikcə azaldır".

**Onun sözlərinə görə, ümumiləşdirilən məlumatlar və araşdırmalar onu göstərir ki, neft erası, bahalı neft dövrü artıq arxada qalıb:** "İqtisadiyyatlarının böyük hissəsi

## Azərbaycanın iki əsas neft platformasında işlər dayandırılır

**SOCAR-dakı mənbə:** "Neft platformasında işlər planlı texniki xidmət üçün dayandırılacaq"

**B**ritaniyanın neft nəhəngi Xəzərin Azərbaycan sektorundakı əsas neft platformalarından birində işləri "planlaşdırılmış texniki xidmət"lə bağlı dayandırılır.

Virtualaz.org saytı xəbəri verir ki, bu barədə "Reuters" agentliyi az əvvəl "BP-Azerbaijan" şirkətinin mətbuat xidmətinə istinadən məlumat yayıb.

Məlumat əsasən "Əsrin müqaviləsi" çərçivəsində istismar olunan "Azəri-Çıraq-Günəşli" blokuna daxil olan "Qərbi Azəri" platformasında işlər üç həftəliyinə dayandırılır və mayın sonlarında bərpa ediləcək.

Azərbaycanın dövlət neft şirkəti SOCAR-dakı mənbə isə "Reuters"ə bildirib ki, bu ayın sonunda Xəzərdə daha bir neft platformasında işlər "planlı texniki xidmət" üçün dayandırılacaq.

Şübhəsiz ki, bir-birinin ardınca iki neft platformasında işlərin dayandırılması Azərbaycanda neft hasilatının həcminə mənfi təsir edəcək. Bu isə qiymətlərin ucuzlaşmasının nəticəsi olaraq neft gəlirlərinin azaldığı indiki bir vaxtda yaxşı xəbər deyil. Hərçənd ki, BP Xəzərdəki neft platformalarında mümkün qəza risklərini aradan qaldırmaq üçün vaxtaşırı olaraq işləri müvəqqəti dayandırır.

İlin əvvəlindən Azərbaycanda neft hasilatında nisbi artım müşahidə olunur, ilin birinci kvartalında 10.6 milyon ton neft hasil olunub. Ötən ilin eyni dövründə isə hasilatın həcmi 10.4 milyon ton idi. Hasilatın artmasının səbəbi "Azəri-Çıraq-Günəşli" blokunda hasilatın artmasıdır. Ötən il Azərbaycanda neft hasilatının həcmi 41.9 milyon ton olub, 2013-cü ildə isə hasilat 43.1 milyon ton idi.

Bir neçə il əvvəl BP-nin operatorluq etdiyi konsorsiumun hasilatı azaltması Azərbaycan hakimiyyətinin kəskin narazılığına səbəb olmuşdu. Bundan sonra BP hasilatı artırmaq üçün əlavə investisiyalar qoymağa razılışmış. 2013-cü ildə hasilat artsa da ötən il yenidən azalma başlayıb. Bu ilki proqnoza görə, neft hasilatı ötən ilkindən az - 40.3 milyon ton olmalıdır.

Çünki İranın çox böyük potensialı var. 2,8 milyon barel gündəlik hasilatı olan İran cəmi bir ilə bunu iki dəfə artırır. Yeni dünyada üçüncü, dördüncü neft istehsalçılarına çevrilə bilər. Bütün bu amillər təbii ki, yaxın gələcəkdə, yaxın illərdə neftin qiymətinin aşağı səviyyələrdə qalacağını proqnozlaşdırmağa imkan verir".





# MÜSAVAT

Son səhifə

N 102 (6130) 13 may 2015



## Diləncinin sərvəti soka saldı

Misirdə yoxsul olaraq tanınan yaşlı adamın iki binası və xeyli pulu olduğu məlum olub. Adının Kamil olmasından başqa haqqında heç kəsin heç nə bilmədiyini misirli yaşlı kişi uzun illərdir yaşadığı məhəllədə yoxsul və yalqız biri kimi tanıyırdı. Məhəllədə Kamil əmi deyə çağırılan kişi hər kəsə pul və yemək yardımı edirmiş. Məhəllədəki qonşularından biri bir neçə gün əvvəl Kamil əmini bankda görüb. Dilənci kimi tanıdığı kişini bankda gördüyü zaman təəccüblənən kişi bank işçiləri ilə söhbət zamanı onun diləncisi olduğundan bəhs edib. Bank işçiləri isə yaşlı kişinin banka pul depoziti qoymaq üçün gəldiyini deyiblər. Əsədlərdə qarşısında şoka düşən məhəllə sakini bunları bir neçə nəfərə danışdı. Yaşlı dilənci haqqında araşdırma aparıldıqdan sonra onun müxtəlif banklarda 1 milyon dollardan çox pulu və 2 binası olduğu məlum olub.



## Okeanın üstündə uşaq doğuldu

Kanadalı bir qadının doqquz ay gözlədiyi körpə təyyarədə dünyaya göz açıb. Kanadanın Kalqari şəhərindən Yaponiyanın paytaxtı Tokio istiqamətində uçan "Air Canada" hava yollarına məxsus sərnişin təyyarəsində sürpriz doğum reallaşdı. Bu barədə şirkətin sosial şəbəkədəki səhifəsindən xəbər verilib. Adı açıqlanmayan 36 həftəlik hamilə sərnişin Sakit okeanın üzərində olarkən sancılıb. Əvvəlcə uçuş kapitanı təcili eniş etməyi düşünsə də, daha sonra sərnişinlər içərisində olan həkim qadının köməyinə çatıb. Havada yaşanan təlaş və narahatlığa görə təyyarə Tokio hava limanına yarı saat gec enib. Ana və övladı təyyarənin hava limanına eməsinin ardınca xəstəxanaya aparılıb. Kloe adı verilən körpənin və anasının vəziyyətinin yaxşı olduğu bildirilir.

## 1 milyonluq paltar

Səbiq Amerika prezidenti Bill Klintonun sevgilisi olaraq tanınan Monika Levinskinin məşhur paltarı 1 milyon dollara satılıb. GAP markalı paltar Levinskinin prezidentlə münasibəti zamanı ləkələnmişdi. Amerikadakı bəzi mağazalar sözügedən paltarı 250 min dollara almaq istəsələr də, Levinski satmamışdı. Bugünlərdə paltarı 1 milyon dollara satmağa qərar verib. Hazırda 41 yaşlı olan, Ağ Evdə staj keçən qadının prezidentlə münasibəti olduğu məlum olduqdan sonra məşhurlaşmışdı. "Vanity Fair"ə müsahibə verən qadın "prezidentlə aramda olanlara görə peşmanam. Artıq hər şeyi geridə buraxıb, mavi paltarı görmək istəmirəm". Levinski 1995-97-ci illərdə prezidentlə münasibət qurub.



## Bu qadının buynuzu var

Çində yaşayan 101 yaşlı qadının alından uzunluğu 6 santimetr olan buynuz çıxıb. "Daily Mail"-in xəbərinə görə, Zəng Guozheng adlı qadının alından çıxıntı həkimləri də təəccübləndirib. 101 yaşlı qadının alında ilk dəfə şişkinlik yarandığı zaman heç kəs diqqət etməyib. Lakin şişkinlik zaman keçdikcə buynuzla çevrilib. Həkimlər gündə çox qalan yaşlıların bədənində şişkinliklər ola bildiyini desələr də, belə bir halla heç vaxt rastlaşmadıqlarını bildirdilər.

Məlumat üçün bildirik ki, Zəng buynuzu olan ilk insan deyil. 2007-ci ildə Yəməndə yaşayan Salih Talib adlı 78 yaşlı kişinin də buynuzu olduğu haqda xəbərlər yayılmışdı. O da başında ilk vaxtlar şişkinlik olduğunu, daha sonra buynuzla çevrildiyini deyib. Yaşlı kişinin başındakı buynuz uzanıb və 48,45 santimetr olduğu zaman çıxarılıb.



## 179,4 milyon dollarlıq şəkil

Nyu-Yorkda Christie's auksionunda Pablo Pikassonun "Ələzair qadınları" rekord qiymətə satılıb. Hərrac evinin rəsmi saytı şəkilin 179 milyon 366 min dollara satıldığını bildirir. İncəsənət mütəxəssislərinin məlumatına əsasən bununla da şəkil hazırkı vaxta görə hərracda ən bahalı qiymətləndirilən sənət əsəri sayılır. Şəkil rəssam tərəfindən 1955-ci ildə çəkilib və Anri Matisin xatirəsinə həsr olunub. Şəkilin ilkin dəyəri 149 milyon dollar qiymətləndirildi. Daha əvvəl olduğu kimi bu dəfə də bahalı əsərin yeni sahibinin adı məxfi saxlanılıb. Bundan başqa, hərracda Alberto Cakomettinin "İşarə edən adam" bürünc heykəli 141 milyon dollara satılıb. Bu da günümüzdəki kimi satışlarda heykəllə verilən ən böyük məbləğdir. Bürüncdən olan 180 santimetrlik heykəl İsveçrə ustası tərəfindən 1947-ci ildə hazırlanıb. Cakomettinin bundan əvvəlki ən bahalı heykəli "Addımlayan adam I" olub. Heykəl 2010-cu ildə 104 milyon dollara satılmışdı.

**QOÇ** - Gələcək perspektivlərlə bağlı apardığınız bütün sövdələşmələriniz uğurlu olacaq. Odur ki, istənilən görüşdən imtina etməməlisiniz. Bu təqvim alqı-satqı üçün də düşərli ola bilər.

**Qoroskop**  
(13 may) **Səbuhi Rəhimli**

**BUĞA** - Gücünüzü potensialınızın inkişafına yönəldin. Hər bir məsələdə mövqeyinizi açıq göstərməyə çalışın. Həllədicə məqamlarda tərəddüd etmək və ya qapalı olmaq ziyanlıdır.

**ƏKİZLƏR** - Öz düşüncənizin mütləq doğru olduğunu zənn etməyin. Sizin kimi insanlar üçün kənar məsləhətlər əksər hallarda effekt verir. Bunu anlayın ki, niçat tapasınız. Bu gün qazanmaq ehtimalınızı yüksəkdir.

**XƏRÇƏNG** - Məsləhət görürdük ki, zehni işlərinizi azaldıb daha çox dincələsiniz. Fəaliyyətə isə ümumiyyətlə ara verin. Günün ikinci yarısını ailə-sevgi münasibətlərinə həsr edin.

**ŞİR** - Başqalarının adınızdan istifadə etməsinə imkan verməyin. Çalışın ki, öz işinizə özünüz qərar verəsiniz. Səhhətinizə fikir verməyi tövsiyə edən ulduzlar varlanacağınızı da bildirir. Amma səfərə çıxmayın.

**QIZ** - Bütçənizdə artım etmək üçün imkan qazana bilərsiniz. Bu səbəbdən də əlacığınızı əmanətləri əldə etmək üçün ciddi addımlar atmalısınız. Bu gün "çağırılmamış qonaq" rolunda çıxış etməyin.

**TƏRƏZİ** - Yaxşı bir gün yaşayacaqsınız. İlahi qaydaları pozmadığınız təqdirdə bütün proseslərdən qazancla çıxacaqsınız. Bir qədər fəlsəfə və psixologiyaya vaqif olun ki, rəğbət qazanasınız.

**ƏQRƏB** - Maraqlı görüşləriniz gözlənilir. Ola bilsin ki, həsrətində olduğunuz şəxslərlə rastlaşasınız. Saat 14-17 arası yeni işlərlə bağlı səmərəli sövdələşmələriniz də mümkündür.

**OXATAN** - Əgər səhhətiniz qaydasındadırsa, başqa məsələlərdə nigarancılıq çəkməyəcəksiniz. Nahar ərəfəsində aldığınız dəvətlərdən imtina etməyə çalışın. Qiymətli əşyalarınızı bərk-bərk qoruyun.

**OĞLAQ** - Maddi rifahınız normal olsa da, münasibətlər zəminində müəyyən sıxıntılarla üzləşə bilərsiniz. Bu isə son vaxtlar güzəştə getməməyinizdən doğur. Nahardan sonra mənəvi istirahətə yer verin.

**SUTÖKƏN** - Göy qübbəsi süslük içində olduğunuzu göstərir. Amma ümidsizləşməməli, həyata daha nikbin nəzərlərlə baxmalısınız. Kollektiv şəkildə mənəvi istirahət etmək istəyirsinizsə, tələsin.

**BALİQLAR** - Adətən ilin bu ərəfəsində Ay sizin bürcdə olanda mütləq səhhətlə bağlı problemlə üzləşirsiniz. Bunu nəzərə alıb qeyri-ənənəvi işlərdən uzaq olun. Yalnız səfərə çıxmaq uğurludur.

**Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!**

## 13 milyon avro luq tətillər

Çinin zəngin iş adamı şirkətində çalışan 6 min 400 nəfəri Fransaya tətillə aparıb. Qeyri-adi tətillər üçün 140 hotel, 12 qatar kirayə götürüldü. Fransanın Nice şəhərindəki küçələrdə eyni vaxtda yeriyən 6400 nəfər maraqlı görüntülərin yaranmasına səbəb olub. Çinli iş adamı şirkətinin 20 illiyi münasibətilə Fransaya tətillə apardığı işçilərin sadəcə hotellərdə yerləşməsi üçün 13 milyon avro ödəyib. 1995-ci ildə qurulan şirkətin sahibi tezliklə "Forbes" jurnalındakı ən zəngin adamların siyahısına düşüb. "Tiens Group" un rəhbəri Li Jinyuan şirkətlərində 12 min nəfərin çalışdığını, işçilərin digər yarısını gələn il başqa bir ölkəyə tətillə aparacağını deyib.

**Səhifəni hazırladı: ŞAHNAZ**

Təsisçi: Rəuf ARİFOĞLU  
Baş redaktorun birinci müavini:  
Azər AYGAN

e-mail adres: [yenimusavat@mail.ru](mailto:yenimusavat@mail.ru)

Ünvan: Bakı şəhəri,  
R.Rüstəmov küçəsi  
2528-ci məhəllə ev 44/d  
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:  
**Nazim SABİROĞLU**  
Lisensiya N: B 114  
SAYI: 5.300

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.